

ESGLÉSIA DE MENORCA

**Butlletí oficial
del Bisbat**

Núm. 11 - NOVEMBRE DEL 1985

SUMARI

DOCUMENTS DEL BISBE	.351
53.—Carta sobre la Jornada d'Ajuda a l'Església diocesana.	
SES CATEQUESIS DEL BISBE	
54.—Equips de matrimonis.	
55.—Església diocesana (I)	
56.—Església diocesana (II).	
DE SECRETARIA GENERAL	.355
Nomenaments.	
CONSELL DEL PRESBITERI	.356
Full informatiu del mes d'octubre 1985.	
Proposta per a les reunions arxiprestals.	
DEL CONGRÉS "EVANGELITZACIO I HOME D'AVUI"	.362
I.—Conclusions de les quatre ponències.	
II.—El "Congrés", a la nostra diòcesi.	
DELEGACIÓ DE CÀRITAS DIOCESANA	.373
Càritas ajuda a Mèxic. Nota de Càritas Espanyola.	
Col·lecta d'ajuda a Mèxic.	
Jornada de Càritas Interparroquial de Ciutadella a El Toro.	
DELEGACIÓ DIOCESANA DE RELIGIOSES (CONFER)	.379
I.—Professió perpètua de dues Religioses.	
II.—60 aniversari com a filla de la Caritat.	
III.—Nova casa religiosa a Es Castell.	
Carta de presentació.	
Crònica de la inauguració oficial.	
Conferència de la Superiora Provincial.	
Conferència del Sr. Rafael Ma. Oléo, Vicari General.	
INFORMACIÓ DIOCESANA	.392
Activitats del Sr. Bisbe.	
Escola per a Catequistes, a Maó.	
Curset d'aprofundiment en la fe.	
Jornada dels Equips de la Mare de Déu.	
Dos joves africans entre nosaltres.	
DEL PODER CIVIL	.396
Acord sobre assistència religiosa catòlica en centres hospitalaris públics.	
Ordre ministerial comunicada, regulant el servei militar de clergues i religiosos.	
BIBLIOGRAFIA	.402
NECROLOGIA	.404

DOCUMENTS DEL BISBE

53. CARTA SOBRE LA JORNADA D'AJUDA A L'ESGLÉSIA DIOCESANA

Ciutadella de Menorca, a 5 de novembre de 1985.

Estimats sacerdots, religiosos i religioses,

El proper diumenge, dia 17 de novembre, celebrarem a totes les diòcesis d'Espanya el dia d'Ajuda a l'Església diocesana. L'any passat va començar a tot el territori espanyol la celebració d'aquesta Jornada que és essencialment de mentalització per a tots els feels sobre la importància de l'Església particular, o diòcesi, i també de recaptació de doblers per a cobrir les necessitats que tenim, tant pel que fa a la nòmina dels capellans i d'altres servidors de l'Església, com per les despeses que ocasiona la pastoral.

Vos faig aquesta carta per urgir aquesta celebració. El diumenge, dia 10 de novembre, convindria ja de preparar i dir qualque cosa en les homilies, que haurien de tenir aquest aspecte d'Església diocesana, per reblar-lo el diumenge 17, amb més predicació i la col·lecta.

Esper de tots vosaltres que insistireu en aquest sentit a les vostres parròquies i llocs de culte. Després, podreu entregar les quantitats rebudes a la Delegació diocesana d'Assumptes econòmics.

Amb l'agraïment per la vostra col·laboració, vos beneesc en el Senyor.

+ Antoni Bisbe

54. EQUIPS DE MATRIMONIS

(27.10.85)

Una aportació per al Sínode Extraordinari sobre el Concili Vaticà II, que es celebrarà a finals de novembre a Roma, és la que m'apressa a escriure aquestes retxes. L'aportació ve feta per la Conferència episcopal d'Anglaterra i Gales, entre moltes d'altres que en fa, a la Secretaria General d'aquest Sínode. En l'apartat sobre "evangelització efectiva", el nombre 5 dels suggeriments que hi fan, diu açò:

"L'Església ha d'entendre de cada vegada més que el marc de la vida familiar és el que ofereix les millors oportunitats per a l'evangelització. Parròquies, diòcesis i l'Església universal, associada a d'altres esglésies, han de fer feina per a reavivar la consciència de que la família és el lloc d'evangelització inicial per als seus membres. La formació de grups de matrimonis per estalonar els matrimonis hauria d'ésser considerada una qüestió prioritària, prestant una especial atenció a les joves parelles".

El primer diumenge d'aquest més d'octubre, dia 6, es van reunir al Seminari de Ciutadella un grup d'aprop d'un centenar de parelles, moltes d'elles enrolades en el Moviment matrimonial dels equips de la Mare de Déu i d'altres grups que es reuneixen normalment, de bastantes parròquies de l'illa. En tot açò, hi fa bona feina el Secretariat diocesà de la família, que presideix un matrimoni de Ciutadella.

L'animació de la trobada i el treball que s'hi va fer entusiasmen a tots i d'una manera especial als dos matrimonis i un consiliari de Barcelona que van venir a ajudar-nos en aquesta tasca.

Tot açò obliga a fer una crida a tants de matrimonis cristians de la nostra illa perquè vulguin col·laborar en una tasca que és primordial. Certament, si avui la situació de les famílies presenta aspectes prou negatius, degut a les diverses condicions socials, culturals i econòmiques, és cert també que encara són lloc apte on es fomentin els valors espirituals que la nostra fe ha d'anar imbuït en tots els seus membres. Estalonar-se uns matrimonis amb altres, unes famílies amb altres, dins del marc d'un equip, d'un moviment, centrat en la vida pastoral de la diòcesi, és un requisit indispensable per transmetre la fe i viure-la en mig de les activitats del nostre món.

Convé que les nostres famílies cristianes sàpiguen ajudar-se en les moltes dificultats i problemes que comporta la vida avui. Convé que sà-

piguen ser comunitats petites de diàleg amb Déu i al servei dels altres. Convé que sàpiguen escoltar-se, en la contemplació dels sofriments i de les alegries que es viuen a cada llar.

55. ESGLÉSIA DIOCESANA (I)

(3.11.85)

La nostra Església particular, la diòcesi de Menorca, la tenim ben delimitada: comprèn tota l'illa de Menorca i res més, si no és que hàgim de parlar de les milles jurisdiccionals de la mar. Però, certament, una diòcesi, una església particular ja no s'amida ni es defineix pel territori que pugui ocupar. Els trets fonamentals són uns altres.

Una diòcesi és una porció del poble de Déu davall la guia d'un bisbe ajudat pels seus capellans, congregada en l'Esperit Sant per l'evangeli i l'Eucaristia. Aquesta més o manco és la definició que en fan les lleis de l'Església, treta de la teologia que tan bé ens va explicar el Concili Vaticà II.

Les Esglésies particulars, en les quals i a base de les quals existeix l'Església una de Jesucrist, són, idò, el fonament essencial d'incardinació de tots els feels en el Poble de Déu.

Totes aquestes veritats teològiques ens han de moure a estimar i servir la nostra Església diocesana. I hem de revaloritzar tot el significat que té. La missió de l'Església universal rebuda de Jesús s'ha de concretar en particular en cada una de les seves porcions, tenint en compte les matisacions que comporta el lloc i la cultura i la seva manera de ser.

Perquè és en el concret on ha de realitzar-se la missió rebuda. No existeix una Església universal, com a entelèquia boirosa i inabastable. A partir de la realitat de cada una de les diòcesis apareix la real i vertadera Església Una de Crist.

Es tracta, idò, d'un ranxo de persones. Tots els qui formam part de les comunitats parroquials, agrupats en l'Església particular, som i formam la diòcesi, la finalitat de la qual és l'anunci de la Bona Notícia que va venir a dur-nos Jesucrist.

Llavors queda molt concretada la vida d'una diòcesi. D'un cap a l'altra d'ella, totes les persones que la componen, han d'agrupar-se decididament amb objectius precisos per avançar en una línia comuna segons la direcció que imprimeix aquell qui la dirigeix.

La comparació de St. Pau va molt bé per explicar-ho. Com un cos, la nostra Església ha d'estar vertebrada i formar una unitat en la qual tots i cada un dels seus membres ha d'actuar d'acord amb l'ofici o funció que se li ha confiat.

La nostra església de Menorca convé que mediti i faci seus tots aquests conceptes. Perquè, a la pràctica, sapiguem tots de conduir-nos de conformitat amb les necessitats i els problemes que tenim. D'altra manera, no aconseguiríem la meta proposada pel nostre Fundador.

56. ESGLÉSIA DIOCESANA (II)

(10.11.85)

La nostra Església diocesana de Menorca té uns ministeris a fer juntament amb uns serveis que comporten les seves responsabilitats. Convé, idò, que tots els feels sàpiguen que, com a membres de l'Església, tenen responsabilitat de complir una funció concreta dins d'aquests serveis a realitzar.

La diòcesi és com una gran família, la família dels germans en la fe, la família de Déu. Als inicis de la predicació apostòlica, Sant Pau ho expressava d'aquesta manera: "Ja no sou més estrangers ni forasters, sinó que sou conciutadans i familiars de Déu, edificats sobre els fonaments dels Apòstols". Tot el conjunt de parròquies, de moviments i de grups integrats en elles, formen l'Església diocesana, presidida per un successor d'aquells primers Apòstols.

Tots els membres de l'Església diocesana tenen una funció a fer. Perquè, des de la vocació i consagració comunes que tots els cristians rebem en el sagrament del Baptisme, Déu a tots ens crida a una forma determinada d'estar en la nostra Església.

Hi ha unes actituds cristianes normals i generals per a tots els feels. Però, en particular, segons la vocació rebuda, uns es diferencien dels altres en el compliment de la missió universal de l'Església. Prendre consciència de l'actitud a desenrotllar i de la feina que s'ha de fer és l'objectiu proposat a tots els feels. Per açò, el compromís cristià obliga a tots, per a la tasca que, segons l'estat i circumstàncies de la vida de cada u, s'ha de fer entre tots.

No podem oblidar que la nostra Església també necessita doblers, per a la seva missió. Per açò, el promer diumenge, dia 17 de novembre, celebrem a tot Espanya el "Dia d'ajuda a l'Església diocesana". S'han d'atendre les necessitats que comporta la pastoral diocesana i també les d'aquelles persones dedicades plenament i exclusivament a l'Església diocesana, capellans, etc.

Si ja amb tanta de generositat, tots vosaltres, feels cristians de Menorca, col.laborau en tantes de peticions com es fan per ajudar a les necessitats que té el nostre món (Campanya contra la fam, DOMUND, etc. etc.), també és necessària la vostra col.laboració econòmica per al sosteniment de la nostra diòcesi en les seves necessitats.

Que, complint degudament el vostre compromís cristià de batiats en el Senyor, rebeu tots del mateix Senyor la paga del vostre bon comportament.

Cristòfol Vidal comença la seva intervenció fent una valoració molt positiva del Congrés i remarca les conclusions i les resolucions que s'han adoptat i que corresponen als punts 12, 13, 14, 15 i 16 i 19. La conclusió en els nostres ambients és que el cristianisme ha de ser més present i més actiu en la nostra societat i que ha de ser més compromès amb la realitat social i política. El Congrés ha estat un moment molt important per a l'avançament de la nostra feina pastoral i per a la renovació de la nostra feina pastoral.

DE SECRETARIA GENERAL

Nomenaments

Amb data del 5 de novembre de 1985, el Sr. Bisbe ha designat Capellà de l'Hospital Municipal de Ciutadella al Sr. Bartomeu Florit Coll, cessant com a Vicari de Sant Francesc, de Ciutadella.

Amb la mateixa data, ha firmat els següents nomenaments: Director del Full Dominical pel Sr. Josep Bagur Torres, l Delegat diocesà de Càritas i Consiliari de Càritas Interparroquial de Maó, pel Sr. Joan Febrer Rotger. Tots dos pel temps de tres anys.

CONSELL DEL PRESBITERI

Full informatiu del mes d'octubre 1985

El dimecres, dia 2 d'octubre de 1985 i a les 10.30 h. del matí es reuneix a Ca'l Bisbe el Consell del Presbiteri, amb l'assistència dels seus components a excepció de Mn. Pere Salord i Mn. Vicent Macian, que han excusat la seva absència, i de Mn. Joan Huguet. La sessió comença amb la pregària de Tèrcia. A continuació és llegida l'Acta de la sessió anterior i és aprovada.

1. CALENDARI PER AL CURS 1985/86

Després de ser presentada la proposta sobre el calendari de les reunions del Consell del Presbiteri i les seves corresponents reunions arxiprestals preparatòries, i haver fet alguna correcció, dit calendari ha quedat així:

Reunions arxiprestals

16 d'octubre de 1985
20 de novembre de 1985
8 de gener de 1986
12 de febrer de 1986
12 de març de 1986
16 d'abril de 1986
14 de maig de 1986
11 de juny de 1986

Reunions del Consell del Presbiteri

6 de novembre de 1985
11 de desembre de 1985
22 de gener de 1986
26 de febrer de 1986
2 d'abril de 1986
30 d'abril de 1986
28 de maig de 1986
18 de juny de 1986

2. CONGRÉS "EVANGELITZACIÓ I HOME D'AVUI"

La reflexió del Consell del Presbiteri en torn al Congrés "Evangelització i home d'avui" celebrat a Madrid la setmana del 9 al 14 de setembre s'ha fet a partir de les aportacions del Sr. Bisbe, de Cristòfol Vidal i de Sebastià Taltavull, membres del Consell que han participat en el Congrés.

Cristòfol Vidal comença la seva intervenció fent una valoració molt positiva del Congrés i remarca quatre punts de les conclusions finals i que corresponen als nombres 12, 14, 16 i 19. La constatació en els nostres ambients de la inhibició davant situacions de injustícia. L'opció per a l'evangelització missionera és decisiva per a la nostra identitat cristiana i un indicador per a provar la qualitat de tot el que feim. La importància del reconeixement efectiu de la missió dels laics, ja que tenim una Església molt clerical; d'aquí, la urgència dels moviments apostòlics. Passar d'una pastoral de conservació a una pastoral de missió, lo qual exigeix noves actituds i nous plantejaments pastorals.

Igualment, informa del treball realitzat en el sector V sobre el "Món de la Salut" fent també un balanç molt positiu en el sentit d'una presa de consciència de la conversió que les comunitats cristianes han de fer vers els malalts. També fa referència al document final de dit sector començant per la constatació de que els malalts no ocupen avui en la nostra comunitat eclesial el lloc central que van tenir, tant en la vida de Jesús i en la de les primeres comunitats com en altres moments de la història de l'Església. En aquest sentit, segueix comentant tot el document.

Sebastià Taltavull, reafirmant la valoració positiva abans expressada, diu que el Congrés ha estat una profunda experiència d'Església en el sentit de presa de consciència de la realitat actual de l'Església catòlica en el nostre país, de redescoberta de la pròpia missió, de capacitat de revisió sincera i d'opció d'esperança.

Manifesta haver-se trobat molt a gust tant en l'ambient general com entre moltes persones conegudes de temps i veure que la gent "segueix i no es desanima!", al mateix temps que hi ha una visió molt realista del moment actual. També molt a gust amb el grup de Menorca amb l'agradable experiència d'un treball conjunt en el que ens hem entès i des del que hem reflexionat i comentat en moltes ocasions la marxa de la nostra Església menorquina. Es pot dir sense cap tipus de reserva que s'ha treballat intensament i seriosament.

Hem comentat moltes vegades durant la setmana entre nosaltres que la nostra realitat de Menorca no és tant positiva com moltes vegades creim o altres creuen des de fora. Feim poc camí pel fet de que no hi ha un plantejament pastoral valent i seriós a nivell d'evangelització que sigui assumit i empès de conjunt. Hi ha hagut un avanç i una actualització de formes i estils pastorals més fruit d'esforços individuals que d'una opció d'Església diocesana.

En el Congrés s'han dit moltes coses, pot ser massa coses per a digerirles en poc temps. Es molt cert lo de que a l'Església hi sobren papers i hi falten testimonis o també que hi ha massa mestres i hi falten profetes.... Però s'ha vist una línia molt clara d'Església que vol evangelitzar. La dificultat està en què aquests grans principis que veim tant clars s'han de dur amb urgència a la quotidianitat. No podem seguir sols "conservant" el que tenim reduint-ho tot a la sacramentalització o duent pastorals paral·leles. Hi falten en aquests moments noves formes de presència d'Església més present entre la gent i no tant pensant sols en ella mateixa. Es el risc de l'evangelització.

En el Congrés s'han vist línies molt distintes i també distants entre bisbes, preveres, religioses i seglars. Un punt negatiu l'ha vist en la reducció del temps de intervencions i s'ha demanat si realment ha estat positiu que no hi hagués excessiva polèmica. Les intervencions durant la mitja hora diària de que es disposava per al debat no donaven per a molt especialment en qualitat.

Molt positiu l'ambient de diàleg, de pregària, de revisió i de recuperació d'una certa il·lusió per una Església que vol inaugurar un nou estil de diàleg amb la cultura actual. Molt clara i definida ja des del primer dia per part de tot el Congrés una opció pels pobres en la manera de respirar i de reaccionar, i a la vegada dures crítiques d'una Església que globalment encara és conservadora en ella mateixa i de dretes per les postures que pren.

Certament, és un desafiament molt fort per a l'Església avui, que globalment i en aquesta revisió de vida que hem fet en el Congrés hàgim vist clar que en lo que afecta a l'evangelització del nostre poble "hem de tornar a començar" però ara oferint la fe i testimoniant-la amb la coherència en la vida.

Informa igualment del treball realitzat en el sector VIII sobre "Jovenut" fent varies constatacions sobre els assistents i sistema de treball, però sobretot accentuant les línies que van ser majoritàriament votades per tots: presència evangelitzadora entre els joves (encarnació), acompanyament i acompanyament personal, una pedagogia activa (en la línia de la

revisió de vida), prioritat dels moviments especialitzats com a presència evangelitzadora dels joves entre els joves i un replantejament de tota la pastoral de la Confirmació en la línia d'una nova forma de "sagramentalització massiva".

En tercer lloc, va informar el Sr. Bisbe sobre la seva impressió del Congrés. En sortir de l'Eucaristia concelebrada i molt viscuda que va posar punt final al Congrés, el dissabte, dia 14, les cares dels assembleistes demostraven abastament la satisfacció pel coronament del Congrés, d'una organització quasi perfecta.

Interessaven, però, més que l'organització i la tècnica, els continguts de les quatre ponències i el diàleg i discussió dels nou sectors en que es dividia el treball a realitzar el capvespre. La seva reflexió i comentari la diu amb aquests punts:

El Congrés, certament, era una mostra fefaent de la nostra Església a Espanya. Generalment es donaven les tendències, opinions i línies que dominen avui, pot ser amb certa inclinació cap a un front progressiu.

Els assembleistes hi van anar per a fer feina i en van fer fins el darrer moment. No es pot negar que la immensa majoria dels assistents eren agents de pastoral, compromesos i addictes, que estimen l'Església i d'estona que tenen tasques encomanades en les seves diòcesis, a primera fila.

Donava la impressió, i rallant amb uns i altres, s'anava confirmant, que tothom estava al corrent del moment en què viu la nostra Església, i que ara, aprofitant aquest magne esdeveniment, era l'hora i convenia influir i expressar-se lliurement per empènyer l'Església cap a un compromís totalment evangèlic. Sonava una melodia insistent: mans a l'obra! A fer feina, sense discussions, units en l'acció per dir i dur la Bona Notícia als homes i dones d'avui.

Les propostes conclusives presentades donen un signe de progressió i de vitalitat, que, sens dubte, s'ha d'empeltar a l'abre secular de l'Església, si és que volem sortir endavant cap el món del nostre temps.

Tot el Congrés és com la preparació i el llançament d'una nova etapa en el procés postconciliar. Ara arriba l'hora de la feina i de no desmentir amb els nostres fets i actuacions tot el que ha significat aquesta gran Assemblea. El PostCongrés té la paraula. Començant pels bisbes que l'han d'assumir i acabant per tots i cada un dels nostres feels més compromesos i animats a fer feina per l'Evangelí de Jesús.

Acabades les informacions i després d'un extens diàleg sobre la repercussió d'aquest Congrés en la nostra diòcesi, s'estudia la proposta pre-

sentada al Consell i que va encapçalada amb aquesta pregunta: "què fer a Menorca després del Congrés?"

Es pren l'acord de passar a les reunions arxiprestals aquesta proposta juntament amb la documentació del Congrés perquè sigui estudiat tot per cadascun dels preveres. Aquesta documentació inclou: l'esquema de les ponències (el text sencer no el tenim ni ha estat encara publicat), les conclusions aprovades pel Congrés, les conclusions dels sectors i el missatge del Congrés a tot el Poble de Déu.

3. REPÀS DE TOT LO FET EL CURS PASSAT SOBRE QÜESTIONS RESOLTES I PENDENTS

Es dona lectura a les qüestions resoltes durant el curs passat i també a les que van quedar pendents. Aquestes són estudiades una per una a fi de donar una solució lo més prest possible. Entre aquestes va ser comentat llargament l'assumpte de la Casa sacerdotal.

4. OBJECTIU PER A 1985/86

Com va quedar assenyalat en l'anterior sessió del Consell del Presbiteri, l'objectiu va orientat vers la formació del Consell Diocesà de Pastoral i els Consells Parroquials que encara no estan constituïts, en la línia de la plena integració dels seglars en la pastoral. I, per que afecta als preveres, des dels recessos i la reflexió en grups, estudiar i posar-nos d'acord en aquells punts que incideixen en la línia de la pastoral diocesana.

5. INFORMACIÓ DEL BISBE

El Sr. Bisbe, pocs moments abans d'acabar la sessió del Consell, informa sobre els següents punts: reunió de la Comissió del Patrimoni Històric Artístic, carta del Nunci, Visita "ad limina" per a 1986, visita pastoral, inauguració del nous curs al Seminari, II Congrés de la Llengua Catalana, Diari Menorca.

6. ORDRE DEL DIA PER A LES REUNIONS ARXIPRESTALS

(16 d'octubre de 1985)

A partir de l'estudi i reflexió sobre la documentació del Congrés

“Evangelització i home d'avui”, repondre a la proposta sobre què fer a Menorca després del Congrés.

Ciutadella de Menorca, 2 d'octubre de 1985,

PROPOSTA PER A LES REUNIONS ARXIPRESTALS

La proposta és demanar-nos: **Què fer a Menorca després del Congrés?**

En la línia que ja esteim portant fa uns anys, què hi diu el Congrés “Evangelització i home d'avui”?

Tractant-se de quatre ponències que marquen tot el plantejament de l'evangelització al nostre país, seria possible treballar-ho en el període de dos anys (1986/1987), en el sentit de que aquestes dates també són assenyalades per a nosaltres?

Podrien desplaçar-se a Menorca un de cada equip de ponència per ajudar-nos?

S'hauria de preparar un estudi sociològic de la nostra realitat actual per ajudar a la primera ponència, que és de fet un veure la realitat tal com és?

Hem de treballar també per sectors, a fi de concretar el treball de les ponències?

Cultura i mitjans de comunicació social

Món rural

Economia, treball i relacions laborals

Camp polític i social

Món de la salut

Món de la marginació

Matrimoni i família

Joventut

Educació i ensenyament

Equips
persones,
mètode de feina,
objectius,
mitjans...?

DEL CONGRÉS "EVANGELITZACIÓ I HOME D'AVUI"

1.- *Conclusiones de les quatre ponències.*

"EL HOMBRE A EVANGELIZAR EN LA ESPAÑA ACTUAL"

1.ª La evangelización del hombre actual tiene como requisito fundamental la **inculturación de la fe** en el mundo de hoy. Los planteamientos pastorales y doctrinales deben "fidelidad al mensaje del que somos servidores" y "a las personas a las que hemos de transmitirlo" (E.N., 4). Por tanto, en nuestra presentación y vivencia del mensaje de Jesús es necesario revisar aquellos elementos que, siendo fruto de la inculturación en épocas y mentalidades pasadas, no resultan válidos hoy.

2.ª Constatamos que a muchos de nuestros planteamientos pastorales les falta base de conocimiento objetivo de la realidad social y de las motivaciones de los hombres para quienes decimos trabajar. Por ello tenemos que empezar por **conocer mejor al hombre de hoy**, destinatario de la evangelización; conocerle compartiendo su vida, sus esperanzas y sus miedos, pero conocerle también a través de estudios sociológicos y psicológicos, así como a través de las interpretaciones más lúcidas de la sociedad y de la cultura actual.

3.ª La secularización es un reto y una oportunidad para una evangelización más depurada. Pretender "resacralizar" la sociedad no es deseable desde el punto de vista evangélico. Pero tampoco es aceptable recluir la religión a la intimidad de la vida privada. El reconocimiento de la autonomía de las realidades temporales debe ir acompañado de una confesión pública de la fe que sea a la vez cuestionamiento crítico y servicio relevante a la sociedad en todos sus ámbitos.

4.ª Este cuestionamiento crítico de nuestra realidad social se hace hoy especialmente urgente en el ámbito de la economía. Los cristianos

no podemos aceptar como inevitable este sistema económico en el que prima el poder puramente material del capital sobre la dignidad humana del trabajador (L.E., 12). Lab. Ex.

5.ª El pluralismo religioso e ideológico favorece el descubrimiento de que la fe es más una opción personal que la incorporación a un mundo de creencias socialmente establecido. Siempre, pero hoy especialmente, **la fe debe ser propuesta, no impuesta**; y la evangelización debe orientarse, sobre todo, a sentar las bases de convicción personal de una fe capaz de ser vivida comunitariamente y de transformar nuestra cultura.

6.a La creciente democratización ha modificado sustancialmente el sentido de autoridad. El hombre de hoy valora sobre todo la autoridad del testigo que vive lo que dice. Hay que contar con que una insistencia exclusivamente formal en la autoridad de la revelación y de la Iglesia, aun siendo en sí misma legítima, puede erosionar ante los no creyentes esa misma autoridad. Es necesario dar credibilidad al anuncio mediante signos palpables de testimonios de vida, salvíficos y liberadores, válidos para los hombres de nuestro tiempo.

7.ª El hombre de hoy concede un gran valor a las ciencias. Los creyentes debemos afrontar sin miedos los cuestionamientos que nos plantean los avances científicos y, a la vez, hemos de ser capaces de cuestionar lo que la ciencia y la técnica tiene de insuficiente o inhumano cuando se absolutizan o se ponen al servicio de la dominación.

8.ª La sociedad española es hoy plural y cambiante. Las **culturas de los diversos pueblos, grupos y mentalidades dispares** de la sociedad española actual requieren un planteamiento evangelizador diferenciado y flexible, que no atente contra la universalidad del mensaje cristiano. Los marginados, los afectados por los movimientos migratorios dentro y fuera de España, las élites artísticas e intelectuales y los alejados de la Iglesia son quienes menos deben ser evangelizados desde planteamientos hechos para otras culturas, grupos y mentalidades.

9.ª Sociológicamente siguen siendo muy numerosos los españoles que se consideran católicos. Pero teológicamente sólo podemos considerar válidos esos elevados porcentajes al precio de rebajar notablemente los indicadores de lo que es ser católico. Muchos que piden los sacramentos apenas pueden ser considerados cristianos y deben ser evangelizados. Con realismo, paciencia y tacto, pero con firmeza, habrá que ir abandonando la actual pastoral en que los sacramentos se conceden de manera casi indiscriminada. Para ello habrá que lograr una cierta unidad de criterios.

“¿QUE ES EVANGELIZAR HOY Y AQUI?”

10.ª La evangelización anuncia y realiza la Buena Noticia de Jesucristo: Dios Padre ama al mundo en su Hijo. El don de Dios en Jesucristo se nos ofrece a los hombres como el principio más hondo y decisivo de la salvación personal y colectiva, creador de un hombre nuevo y de una humanidad nueva, por la acción del Espíritu.

La evangelización se dirige a la conciencia libre de las personas que viven en una sociedad concreta. Aporta a quienes acogen el Evangelio la capacidad de una transformación real que, desde el interior del hombre, penetra en toda la convivencia social, la hace más humana, más justa y fraternal, y la ilumina y eleva con el don de Dios.

La oferta convincente y significativa de la forma de vida de Jesús en la acción evangelizadora se realiza desde una presencia encarnada en la vida de los hombres y desde la pobreza evangélica, no desde el poder.

11.ª El testimonio cristiano nace de la experiencia transformadora del encuentro con Jesucristo e irradia la comunión de amor que es Dios mismo, comunión de la que la Iglesia se siente partícipe.

La calidad adecuada del testimonio está exigiendo lo que Pablo VI llamaba la “atención a las auténticas y profundas necesidades de la humanidad”. Por ello, el testimonio habrá de ser una participación encarnada en la historia de los hombres,

- compartiendo su vida y su destino,
- manifestando la solidaridad con cuanto existe de bueno y noble, y denunciando todo aquello que oprime al hombre,
- colaborando desinteresada y gratuitamente en la transformación de las estructuras sociales, e
- irradiando así esperanza para el hombre de nuestro tiempo.

Un testimonio de calidad evangélica es capaz de suscitar interrogantes en quienes lo ven y hacen posible y más creíble el anuncio explícito del evangelio.

12.ª En nuestra sociedad española se vienen produciendo profundos cambios culturales y sociales, así como nuevas formas de increencia y de alejamiento de lo cristiano y lo eclesial. Esta situación reclama con urgencia de nuestra Iglesia en España, el compromiso colectivo de la evangelización misionera.

La realización de este compromiso implica una conversión sincera a la persona de Jesús y a la verdad del Evangelio. Esto nos pide:

- la renuncia y a la inhibición ante las situaciones de injusticia, pobreza y marginación existentes en nuestra sociedad y en otros pueblos del mundo,

- la exigencia de una revisión profunda de actitudes y estructuras eclesiales;
- el empleo de recursos eclesiales de todo tipo —institucionales y personales— según criterios evangélicos y evangelizadores.

La evangelización misionera es decisiva para nuestra identidad cristiana y un índice para probar la calidad de las acciones catecumenales y pastorales de nuestras comunidades.

13.ª La actitud de diálogo, acogida y discernimiento de los valores de la cultura actual es expresión del reconocimiento de la presencia del Espíritu del Señor Jesús en nuestra historia humana. La evangelización debe penetrar y vivificar las nuevas formas de cultura existentes en nuestra sociedad.

La colaboración generosa en la difusión de los valores culturales que promueven la dignidad de las mujeres y de los hombres de nuestro tiempo, permiten el encuentro con muchos no creyentes en ese espacio común que es la afirmación de lo humano.

Es deber de toda la Iglesia apoyar con interés y confianza a quienes trabajan en la animación de los valores culturales y a los cristianos que, en diversos ámbitos, realizan el diálogo entre la fe y la cultura.

14.ª Nuestra Iglesia en este momento de su historia tiene necesidad de intensificar en sí misma el proceso de evangelización.

Por su peculiar incidencia en la evangelización misionera destacamos algunas líneas de actuación:

- el reconocimiento efectivo de la corresponsabilidad de los laicos;
- la potenciación de comunidades eclesiales y movimientos apostólicos con talante misionero;
- el reforzamiento de la comunión eclesial entre la pluralidad de grupos cristianos con sus diversas acentuaciones en los contenidos de la fe y en los compromisos derivados del Evangelio de Jesús;
- la promoción de una pedagogía evangelizadora en el catolicismo sociológico y popular;
- la opción por nuevas presencias y servicios testimoniales significativos en favor de quienes padecen injusticia o marginación;
- la apertura de espacios y tiempos de oración y de vida contemplativa que manifiesten de modo patente lo gratuito y absoluto del Dios vivo.

Es por tanto, urgente revisar y encauzar los diferentes proyectos de evangelización que hoy existen en nuestras Iglesias particulares, te-

niendo a la vista la realidad de su situación socio-cultural y religiosa, así como las exigencias de fidelidad a la opción común de la evangelización misionera.

“LA IGLESIA QUE EVANGELIZA Y QUE A SU VEZ DEBE SER EVANGELIZADA, AQUI Y AHORA”

15.ª “Evangelizar no es un acto individual y aislado, sino profundamente eclesial (E.N., 60). Pero la Iglesia sólo evangeliza en la medida en que acoge el Evangelio. Si la Iglesia no atiende a los signos de los tiempos y no es un espacio **“intelectualmente habitable”**, libre y justo, pierde credibilidad el Evangelio que anuncia y la aportación que quiere prestar para construir un mundo más humano.

16.ª En nuestra situación histórica es urgente pasar de una pastoral de conservación a una pastoral de misión; por ello, consideramos tareas prioritarias de nuestra Iglesia reevangelizar a los cristianos y evangelizar a los alejados y a los no cristianos, iniciando en la fe a niños, jóvenes y adultos. De esta forma, la Iglesia participa en la edificación de un mundo y una humanidad nuevos.

17.ª Nuestra Iglesia necesita más concordia, más unidad visible y más convergencia misionera. La necesaria unidad se conjuga en la Iglesia con la legítima pluralidad y la corresponsabilidad de todos los miembros, ministerios y carismas en la misión común.

En esta línea hay que destacar:

- a) La colaboración misionera con otras iglesias.
- b) La creación de espacios de encuentro para fomentar la comunicación y resolver los posibles conflictos.
- c) La afirmación efectiva de la mujer en la Iglesia y en la sociedad.
- d) El reconocimiento de las peculiaridades socio-culturales y lingüísticas de los pueblos de España.
- e) La institución de ministerios laicales.

18.ª La parroquia es una unidad pastoral de primer orden. En ella aparece eminentemente la dimensión local, concreta y cercana de la eclesialidad. Debe ser matriz de grupos diversos, cuya coordinación y animación reclama la existencia de consejos de pastoral.

Las "pequeñas comunidades cristianas" son una realidad prometedora para la Iglesia. Conviene avanzar en el diálogo mutuo y profundizar en su estudio, a fin de identificar qué teología y qué actitudes de comunión eclesial actúan en cada familia de comunidades.

19.ª El apostolado de los laicos —principalmente el asociado— es fundamental para la misión de la Iglesia. De él depende la evangelización de la sociedad. La Iglesia debe respetar la legítima autonomía de las asociaciones laicales y fomentar la cooperación entre las mismas. Ningún grupo puede pretender ser exclusivo ni excluyente. Los movimientos apostólicos especializados realizan un cometido muy importante en la evangelización de los ambientes. Es necesario potenciarlos porque su tarea evangelizadora es insustituible.

20.ª La presencia de los cristianos en las instituciones no confesionales es necesaria como servicio a los valores del Reino de Dios. Además, la Iglesia puede legítimamente crear y gestionar instituciones propias, ajenas a la tentación de poder, a través de las cuales se configure la sociedad según el designio de Dios, se atienda a los marginados y se muestre la solidaridad con las situaciones humanas más precisadas de salvación. Pero la Iglesia habrá de examinar cuidadosamente la conveniencia de dichas instituciones a la luz de su misión evangelizadora.

"¿QUÉ EXIGENCIAS TIENE LA EVANGELIZACIÓN EN NUESTRA IGLESIA Y SOCIEDAD ESPAÑOLAS?"

21.ª Toda acción evangelizadora, digna de tal nombre, se acredita por las siguientes actitudes:

- Una permanente conversión al amor de Dios nuestro Padre y de los hombres, nuestros hermanos.
- Una conciencia humilde de ser enviado por Jesús; que implica: la unión vital con El, la docilidad a sus proyectos, su seguimiento personal, la aceptación de su cruz, el servicio desinteresado a su Palabra y la apertura a nuestro mundo con discernimiento y con amor.
- Un talante radical de esperanza, reflejo de la victoria de Cristo resucitado, del que saque su impulso nuestro quehacer cristiano en el último tramo del siglo XX.

- Una firme comunión eclesial, acogedora de todos los carismas y diversidades legítimas dentro del Pueblo de Dios, abierta a la creatividad de cada uno, vertebrada con docilidad y amor en torno a los Sucesores de los Apóstoles.
- Un aliento profético que nos impulse a anunciar con valor y sin disimulos el Mensaje de Jesús, a denunciar los falsos dioses de nuestro tiempo, a construir la comunidad humana y cristiana, a levantar el ánimo de los hombres sin esperanza y a consolar a los que sufren.

22.ª Los fuertes cambios en la sociedad y en la Iglesia, sobrevenidos de las últimas décadas, engendran en muchos cristianos perplejidades y titubeos en los contenidos de la fe y de la moral. Muchos reclaman de sus pastores una palabra clarificadora. Prácticamente esta palabra está dicha por el Concilio Vaticano II, que debe ser estudiado y asimilado en su integridad, tanto en su letra como en su espíritu. Las enseñanzas de los Papas, de los Sínodos, de las Conferencias Episcopales y de cada Pastor diocesano, iluminan, en su conjunto, la conciencia de un cristiano de hoy. De ellas se desprende una sana conjunción de las fidelidades a Dios y a los hombres, a la Transcendencia y a la Historia.

23.ª La Comunidad cristiana como tal, y cada miembro de la misma personalmente, deben nutrirse de la Palabra de Dios, como savia de la oración personal, de las celebraciones litúrgicas, de la catequesis, de la homilética y de toda la evangelización misionera. La formación bíblica, tanto de base como permanente, uniendo al conocimiento la escucha de la Palabra de Dios, ha de ser raíz y cimiento de toda existencia cristiana.

24.ª Destacamos, como compromiso de Iglesia, ahora y aquí, la catequesis integral en todos los niveles, según nos han urgido Pablo VI y Juan Pablo II. Nuestros fieles llegarán así a la maduración de una fe adulta, más personal, clarificada, eclesial y misionera.

Inseparable de la catequesis es la acción evangelizadora en el campo de la educación. Esto requiere: un profesorado cristiano que renueve constantemente su preparación teológica, pedagógica y pastoral; unos modelos culturales penetrados de la visión cristiana del hombre y de la sociedad; una presencia activa de los católicos en las instituciones educativas de todo orden; un estilo de vida, en los centros educativos de la Iglesia, que irradie, en todo su conjunto, los valores del Evangelio.

25.ª Inspirados en el Concilio Vaticano II y en el magisterio social de los Papas, defendemos un modelo de sociedad que tenga como valor absoluto la dignidad de la persona humana, creada a imagen de Dios y llamada a participar, por Jesucristo, en la vida divina y en el destino eterno. De ahí deriva nuestra valoración del ser sobre el tener y nuestra opción preferencial, a ejemplo de Jesús, por los enfermos, los ancianos, los desvalidos y marginados, que nuestra sociedad consumista considera como carga social.

Por su singular gravedad, urgimos, en este momento, la defensa absoluta de la vida humana, desde su concepción hasta la muerte, comprometiéndonos a eliminar, con el mayor empeño, los condicionamientos económicos, culturales, legales y sociales que propician el aborto.

Hacemos un llamamiento a los Institutos de vida consagrada, con especial carisma para ello, que se hagan presentes en la asistencia, recuperación y reinserción social de los drogadictos, jóvenes inadaptados y personas marginadas de toda índole. Apoyamos la orientación asumida por estas instituciones de Iglesia de instalarse en los suburbios de las ciudades y en zonas rurales pobres.

26.ª Ante el enorme problema del paro masivo, especialmente juvenil, con sus consecuencias de frustración, alcoholismo y delincuencia, pedimos:

— Que se potencien y perfeccionen los servicios de ayuda a los parados.

— Que quienes ocupan más de un empleo, o trabajan horas extraordinarias, y pueden facilitar con su renuncia la ocupación de un parado, sin incurrir ellos mismos en carencias vitales, se sientan llamados a ese gesto de solidaridad.

— Que se cumpla el deber moral sobre el pago de impuestos, se corrija la injusticia de la percepción fraudulenta del subsidio de paro y se corte la práctica egoísta e insolidaria de la evasión de capitales.

— Que, en la presente coyuntura, adoptemos todos los que podamos hacerlo, una mayor austeridad y un menor nivel de vida, que repercuta en favor de los más necesitados.

27.ª Como miembros de la familia humana y del Pueblo de Dios, queremos ensanchar nuestros horizontes y sentir como prójimos a todos los pueblos y a todos los hombres. Apoyaremos por tanto, todas las causas nobles de la humanidad: la paz, la justicia, la libertad, la promoción integral de todas las personas. Traduciremos esto en:

- La ayuda económica, cultural y social a los pueblos del tercer mundo.
- La relación fraternal con los católicos y con las Iglesias locales de otros países.
- El espíritu misionero, de cara a aquellos pueblos e Iglesias nacies, donde se está anunciado por primera vez el Evangelio de Jesús.
- La apertura ecuménica a otras confesiones cristianas, a otras religiones y a todos los hombres de buena voluntad.

II.- *El "Congrés", a la nostra Diòcesi.*

Després de la celebració del Congrés "Evangelització i home d'avui", són ja diverses les informacions donades pels assistents de la nostra diòcesi en actes programats per açò. Recordam les que s'han fet a diverses parròquies (Sant Antoni i Sta. Eulàlia, de Maó; St. Rafel, de Ciutadella; St. Lluís, etc.).

També va ésser informat el Consell del Presbiteri en la seva sessió del mes d'octubre, tal com podeu llegir en el Full informatiu que publicam en un altre lloc d'aquest Butlletí.

Darrerament, l'Escola de Teologia va organitzar dues trobades, de taula rodona, una a Maó i una altra a Ciutadella amb el lema "El Congrés d'evangelització llegit des de Menorca". Tant en l'una com en l'altra taula rodona hi van participar uns quants dels assistents al Congrés per respondre i després dialogar sobre dues preguntes: "què ha suposat per tu personalment l'assistència i participació al Congrés" i "a partir de les seves conclusions generals i de la secció en què has participat, quina és la tasca més urgent que veus a fer en la nostra pastoral de Menorca".

Volem indicar ara aquí les diverses respostes donades pels congressistes, particularment a la segona pregunta. Les podríem resumir així: "Falten cristians compromesos en la política. Catequesi integral; defensa de la pau; coordinació, més units per fer la feina; el paper del jove dins l'Església; que els joves evangelitzin els joves; la formació dels laics (vegi's *Evangelii nuntiandi*, n° 70.) més cristians en les institucions temporals; per evangelitzar, necessitam la conversió, estudiar la 1ª ponència, a fons; fer una autocrítica conciliar; desclericalització; desfer els factors negatius de la nostra Església, com són: la presència minoritària de l'Església en la família, poca presència de famílies en l'Església, la línia conservadora i moralitzadora de la jerarquia, els capellans que no toquen de peus a terra; com a acció concreta: solidaritat pel jove en

atur, renunciant al "pluriempleo" que fa viure millor; que tornin a sortir moviments apostòlics en el camp del treball; planteig col·lectiu d'evangelització: intel·lectuals, joves, obrers; escoles de formació de pares i fomentar grups de mestres d'escola.

El Sr. Bisbe va assistir a ambdues taules rodones i, com assistent al Congrés, va indicar açò, referent a la primera pregunta: "L'assistència i participació al Congrés ha suposat per a mi, principalment, tres coses: a) **una esperança... acomplerta**. Que s'entusiasmassin els assistents menorquins i entusiasmassin els altres, en tornar del Congrés. Un bon feel cristià de Ferreries em deia: "He preguntat a un dels assistents al Congrés i sempre m'ha dit que havia anat molt bé. I recalrava el "molt". L'ambient a Menorca, que he pogut detectar entre capellans i seglars compromesos, ha reflexat açò. I umpl d'esperança veure que hi ha ganes de fer feina.

b) "**Una realitat viscuda**. Ho he escrit ja al Full Dominical. I ho concret ara dient que la gent hi va anar a fer feina, que n'hi va fer sense cansament, encara que ens cansàssim. I que els congressistes intuïen, certament, la importància i el valor que tenia el Congrés cap a una nova etapa de la nostra Església a Espanya. A més, els assistents eren un indicador prou exacte del panorama actual de la nostra Església i van marcar unes passes a fer, ben decidides i obertes davant el món que tenim, i la feina que ens hi espera.

c) "**Un interrogant**. Ho farem tot açò? Vull dir, com anirà el Postcongrés a la nostra illa? Perquè d'aquí depèn l'eficàcia i el fruit o èxit del Congrés. L'interrogant comença per mi mateix i, també, ho vull dir, per la posició i l'assumpció que faci del Congrés la nostra jerarquia. De moment, estic encara esperançat i a punt de tancar l'interrogant amb una resposta decisiva i feliç. Si més no, pel què va dir la Comissió Permanent de la Conferència Episcopal espanyola en la seva reunió del setembre passat, un cop acabat el Congrés, en el punt que es va tractar d'ell.

A la segona pregunta sobre la tasca més urgent a fer a Menorca, el bisbe va dir: "Hi ha encara molta feina a fer. I n'hi ha de molt urgent i necessària. A vegades, convé deixar l'urgent pel més necessari. Però, crec que a la nostra diòcesi, per assenyalar més concretament açò que em demanau, ara i aquí són dues les tasques urgents a realitzar:

1.ª- Aquests tres punts del nombre 14 de les conclusions del Congrés: el reconeixement efectiu de la corresponsabilitat dels seglars; la potenciació de comunitats eclesials i moviments apostòlics amb esperit missioner; i sobretot açò: el reforçament de la comunió eclesial entre la

pluralitat de grups cristians amb les seves diverses accentuacions en els continguts de la fe i en els compromisos derivats de l'Evangelí de Jesús. Bé; comunitats, grups, parròquies, capellans, religiosos, etc.

2.ª- "Tots heu de considerar com urgent també i ben necessari que el Bisbe, certament, és el principi d'unitat a la seva diòcesi, tal com diu el Vaticà II, I, per tant, hem de tenir cura dels paral·lelismes. Però també convé i és necessari sobre i entendre que el bisbe té el deure de protegir la diversitat dins de la seva diòcesi".

Finalment, el Consell del Presbiteri ha posat dintre dels seus objectius i ha començat ja a estudiar, aquest important tema del Congrés d'Evangelització i home d'avui.

DELEGACIÓ DE CÀRITAS DIOCESANA

CÀRITAS AJUDA A MÈXIC. NOTA DE CÀRITAS ESPANYOLA

Càritas Espanyola, con el respaldo de la Conferencia Episcopal, ha puesto en marcha una campaña de solidaridad con los damnificados por los terremotos de México. Con este motivo, dirige un llamamiento a la generosidad de todos los españoles para que colaboren, a través de esta iniciativa, en la rehabilitación de los sectores más empobrecidos del país.

Analisis de la situación

Como ya es sabido, el día 19 de septiembre México se vio sacudido por el mayor seísmo de su historia: 8, 1º en la Escala Richter. La capital de la República, una de las mayores ciudades del mundo y con una de las concentraciones más altas de población, fue la zona más afectada. El terremoto provocó el derrumbamiento de 200 edificios, localizados en el centro de la ciudad. Ese mismo día, fuentes oficiales ofrecían un saldo de 3.000 víctimas, entre muertos y desaparecidos.

El 20 de septiembre, se registraba en la ciudad un segundo seísmo, de 7,5º en la Escala Richter, que ocasionó el derrumbamiento de 20 edificios más.

Una semana más tarde, los datos oficiales, sin duda muy conservadores, indicaban que 9.000 personas habían muerto y 5.600 habían desaparecido. En efecto, las últimas estimaciones elevan a más de 20.000 el número de víctimas, entre muertos y desaparecidos. A esto hay que añadir que 1.267 edificios han resultado dañados, de los cuales 500 tendrán que ser demolidos. Por otra parte, también han resultado dañadas numerosas localidades situadas en zonas deprimidas. Hay 10.000 heridos, 30.000 personas refugiadas en los múltiples albergues organizados por el Estado, la Iglesia y otros organismos, y 250.000 que han perdido su vivienda.

Los pobres, los mas afectados

En contra de algunas informaciones, el Centro de Estudios y Promoción Social de México (CEPS), organismo equivalente a Cáritas, comunica que la población afectada por los terremotos está constituida, mayoritariamente, por familias de muy bajos recursos. Por ejemplo, unas 6.000 empleadas de pequeñas industrias textiles han quedado sin trabajo por el derrumbamiento de las fábricas o porque su situación laboral en muchos casos no estaba regularizada.

Según una encuesta realizada por el CEPS entre las familias ubicadas en albergues eclesiales o privados, el 59 por ciento de los albergados abandonaron su vivienda por fuertes deterioros en la construcción (en el 18 por ciento de los casos quedó totalmente destruida); el 61 por ciento no tiene posibilidad alguna de reubicación y el 25 por ciento perdió no sólo su vivienda, sino su empleo definitivamente.

Además de México D.F., han sufrido serios daños ciudades como Lázaro Cárdenas y Ciudad Guzmán. En ésta última hay por lo menos 35.000 damnificados.

Actuación de la Iglesia

La Iglesia católica, a través del CEPS, organismo dependiente de la Comisión Episcopal de Pastoral Social, ha colaborado eficazmente desde el primer momento en las tareas de ayuda a los damnificados y ha elaborado ya un ambicioso programa de rehabilitación y reconstrucción. Para ello, se ha constituido un Fondo de Ayuda Católica (FAC) que se encarga de ir resolviendo las necesidades y de dar una

respuesta de post-emergencia con cooperativas de vivienda, trabajo y consumo.

El plan estratégico del CEPS incluye los siguientes objetivos: habilitar al menos un albergue con capacidad para veinte familias en cada una de las zonas pastorales de la diócesis de México D.F.; apoyar la construcción de viviendas; promover y apoyar a los centros de servicio y orientación que atiendan los problemas de salud, higiene, asesoría jurídica, abastecimiento de víveres, educación y empleo; promocionar la solidaridad mediante una acción que involucre a toda la sociedad civil; distribuir materiales básicos como ropa, útiles de aseo, comida, etc., y, finalmente, crear pequeñas cooperativas en barrios.

Cáritas responde a la llamada de México

Las Cáritas de todo el mundo, coordinadas por Cáritas Internacional, están realizando un gran esfuerzo para ayudar a las víctimas de los terremotos. El día 17 de octubre, el CEPS había recibido ya más de 800.000 dólares de diferentes Cáritas para atender las operaciones de urgencia.

Cáritas Española ha destinado ya a México 55.000 dólares (10 millones de pesetas). Pero nuestra labor no se detiene aquí. La solidaridad no tiene fronteras y México, como antes Etiopía, Chile o Bangla Desh, reclama nuestro auxilio. Con la ayuda de todos los españoles, esperamos no defraudarle.

Madrid, 23 de octubre de 1.985

COLECTA DE "AYUDA A MEXICO"

Ciudadella

Catedral	72.500
S. Francesc	59.500
S. Esteban	10.734
S. Rafael	53.946
P. Claret	17.200
C. Salesians	61.000
Hnas. Carmelitas	9.500
Sta. Clara	15.400
S. Miquel	34.944
S. Joan de Misa	10.352
<hr/>	
Total ptas.	345.076

Maó

Sta. Maria	102.614
S. Francesc	75.000
El Carmen	12.100
Sta. Eulalia	20.000
S. Antoni	4.069
S. Josep	17.954
La Concepció	13.456
V. de Gracia	8.925
R. Sanitaria	8.700
H. Militar	5.500
R.R. Concepcionistas	8.512
Llucmessanes	3.536

Total ptas. 280.366

Alayor	145.000
Mercadal	48.300
M.D. del Toro	12.500
Ferrerries	224.134
Migjorn Gran	73.800
S. Lluís	35.184
Es Castell	21.500
S. Climent	10.000
Fornells	10.000

Total ptas. 580.418

Donatius anònims Lta.—	
“La Caixa” de Maó, n. 36.802-74	90.500
Donatius anònims Lta.— n. 869-586-74	47.000

Total ptas. 1.343.360

NOTAS:

1.- Los donativos más importantes se han obtenido a través de las colectas realizadas en las Parroquias de Menorca.

2.- Como se puede observar hemos recibido otros donativos, la mayoría de ellos anónimos a través de las entidades bancarias.

3.- Todas estas aportaciones van destinadas a la ayuda del pueblo de México, SIN TENER EN CUENTA EN ABSOLUTO LA CREENCIA O AFINIDAD RELIGIOSA de las personas a quienes se destinen las ayudas de Cáritas.

DELEGACIÓ DIOCESANA DE RELIGIOSES (CONF.)

Jornada de Càritas Interparroquial de Ciutadella al Santuari de El Toro

Va tenir lloc aquesta jornada el diumenge dia 20 d'octubre. Hi assistiren unes 60 persones, totes elles dedicades a les accions de Càritas Interparroquial de Ciutadella. L'objectiu de la trobada era: Càritas parroquial i la seva necessitat", per aconseguir aquesta finalitat: "Fer que Càritas sigui present i activa a les comunitats cristianes de Ciutadella".

La jornada va començar amb una pregària. El Sr. Bisbe, present en aquells moments, va dirigir unes paraules de benvinguda i d'animació, concretant-ho en açò: "Vos heu proposat un objectiu i una finalitat molt precisa i important: necessitat de Càritas parroquial i activació d'ella, fent-la present a les vostres comunitats. Aquesta acció proposada és primordial a la nostra Església de Menorca. Si ens convenen grups de catequistes i de joves i de famílies que facin feina en l'anunci de la Paraula, en l'educació de la fe, també hem d'esforçar-nos en l'acció de l'amor, de la caritat, que importa per a una evangelització i anunci de l'amor de Déu. Hem de revaloritzar Càritas. I hem de fer-ho:

- a) entenent-nos nosaltres, els qui ja som a Càritas.
- b) donant a conèixer aquesta obra als altres.
- c) actuant en el camp propi de Càritas, que és sobretot de mentalització i de fer feina en els més marginats.
- d) No descuidar la nostra petita infraestructura.
- e) Càritas vol dir amor: hem d'impulsar-lo. Però, tot en i dins la línia de la diòcesi. Càritas no pot ser un ghetto. Ni una paral·lel".

Fins a les 5 del capvespre es va fer el treball per grups que havien de contestar aquestes tres preguntes: "Com fer-ho perquè sigui tota la Comunitat que se senti Càritas i no sols l'equip; l'equip responsable com hauria de ser i què hauria de fer per representar tota la Comunitat; i concretar el tipus d'acompanyament que ha de fer la Comunitat amb els membres més necessitats".

L'abundància de respostes va ser concretada en la posada en comú. En síntesi les conclusions foren:

- 1.ª- Formar amb l'acció per a una convivència de servei.
- 2.ª- Tenir un equip arriscat i no jutjador, que sigui la consciència de la Comunitat.
- 3.ª- Ajudar a créixer amb un seguiment integrador, comptant amb l'ajuda de l'Esperit.

DELEGACIÓ DIOCESANA DE RELIGIOSES (CONFER)

1.- Professió perpètua de dues religioses

Día 15 de Septiembre, festividad de los Dolores Gloriosos de María, Monte Toro, "EL CASAL DE LA MARE DELS MENORQUINS" se viste de fiesta mayor. Por qué? Sencillamente porque una Hermana nuestra reafirma su opción por el seguimiento de Cristo.

Son las 16,30 horas de la tarde y todo está dispuesto para la solemne Celebración Eucarística. Dicha celebración tuvo un caracter eminentemente Congregacional y Diocesano.

Presidió la ceremonia el Rdo. Sr. Rafael Oléo, Vicario General, acompañado de varios sacerdotes de las distintas Parroquias.

Gloria emitió sus votos en manos de la Madre General, Sor Francisca Riutort Palau, actuando de testigos Sor Francisca Perelló Sastre, Vicaria G. y Sor Catalina Pastor Amengual, Superiora de la Comunidad. Estaban presentes casi todas las Hermanas residentes en Menorca, sus padres y familia, con numerosos fieles llegados de toda la Isla. Se puede afirmar que hubo "fiesta mayor".

Quisiera en esta breve comunicación entresacar algunas frases de la homilía que muy adecuadamente pronunció el Sr. Oleo en esta ocasión tan importante para Gloria. Seguro que nos puede ayudar a refrescar y rehacer nuestro compromiso de consagradas.

Las Bienaventuranzas fueron el telón de fondo. Sólo transcribo el principio y el final.

"Glòria, dintre d'uns moments faràs els vots al qui és el Senyor. Amb quin goig entregaràs de socarrel tota la teva vida! Aquesta vida, ja no és teva, sino d'Ell, i perque és d'Ell i per ésser d'Ell, és de les teves germanes Franciscanes, de l'Església i de tots els germans, l'has d'omplir d'alegria, de pau, de pobresa, d'esperança, de simplicitat, de puresa, de mansuetut. Avui, davant aquest fet, deim: al.leluia! amb un ressò d'eternitat.

Al.leluia! per la teva reafirmació del teu Si en el seguiment i donació total a Jesús, ara més, el teu únic Senyor.

Al.leluia! per la teva forma de servei als germans dins de l'Església.

Al.leluia! per aquest pas; avui, Gloria, també celebrem Pascua Florida, passa el Senyor dins el teu cor...

Som davant la Mare, som al cor de Menorca, som al Toro. Benaurats els qui habiten a la casa del Senyor cada dia. Glòria, mira't en Ella, és vertaderament la nostra esperança, i qualque dia, de tant en tant, demana-li a la Mare de Déu del Toro, que estengui el seu mantell blau damunt tots els menorquins i tots els homes.

Germanes Franciscanes, voldria agrair-vos, amb la frescor d'una vida pobre, tot lo que heu fet i feis per noltros. I molt particularment us volia agrair, la vostra entrega, la vostra senzillesa, aquest no fer ufana, el passar ocultes, però la vostra presència es fa sentir. Quan arribam a ca vostra es com si arribàssim a ca nostra. Moltes gràcies per tot. I que Déu us ho conservi i ho faci créixer".

Que estas palabras dirigidas a Gloria, invitándola a proseguir por el camino de la sencillez franciscana, resuene de una forma especial también en nuestras vidas, y que en esta festividad de FRANCISCO, sintamos plenamente el gozo de la fraternidad.

Para Gloria le deseamos, la experiencia de una fidelidad al AMOR prometido.

Sor Francisca Perelló Sastre

El dia 25 del passat mes d'agost, Sor Mercedes Manrique, de la Congregació dels SS. Cors, i pertanyent a la Comunitat que tenen establerta a Maó, va fer la seva professió perpètua, al seu poble natal de Castejón (Navarra).

Aquesta professió tingué lloc a l'església parroquial de Sant Francesc Xavier.

Sor Mercedes Manrique està destinada a la nostra illa des de fa sis anys.

II.- 60 Aniversari com a Filla de la Caritat

Sor Dolores Ferreiro, Hija de la Caridad al servicio del Hospital Militar de Mahón desde el año 1.939, celebró, el pasado día 12, el 60 aniversario de su vocación.

Nacida en Santiago de Medorra (Orense), el 9 de octubre de 1.901 ingresó en la Compañía de Hijas de la Caridad el 1 del mismo mes del año 1.925, juntamente con otras 40 compañeras.

A sus 84 años de edad conserva una lucidez mental envidiable y se siente muy satisfecha de la trayectoria de su vida, de forma que manifiesta con toda sinceridad y sencillez que “volvería a escoger el mismo camino, a seguir la misma vocación”.

Su ministerio, excepto en su primer destino —la Beneficencia, de Aro— se ha realizado en hospitales militares: durante la guerra civil, en Pamplona, Vitoria, Zaragoza, Morella, Lérida, y desde el año 1.939, en Maó.

Llegó a Menorca el 22 de agosto de dicho año, y “desde el barco me trasladé a la Isla del Rey”. Y de la Isla del Rey al nuevo edificio, en la carretera de Sant Climent. Durante todos los años de su servicio activo ha desempeñado con ejemplar dedicación el cargo de despensera. Todavía baja cada día a la despensa un ratito, por la mañana.

Durante los 56 años que ha residido en Menorca ha realizado sólo 4 desplazamientos: 2 veces a Barcelona, y 2 a Palma para practicar ejercicios espirituales.

El pasado día 12, festividad de la Virgen del Pilar, acompañada por sus hermanas de las diversas comunidades de Hijas de la Caridad: Hospital Militar, Hospital Municipal, Colegio San José y Casa de la Infancia, participó en una fervorosa celebración eucarística, presidida por el P. Barceló, Director Provincial, y concelebrada por el P. Benítez, capellán del Hospital Militar.

Durante todo el día Sor Dolores recibió innumerables muestras de afecto y aprecio, de parte del personal del propio Hospital, vecinos y otras muchas personas.

Sor Dolores, serena, suficientemente vigorosa como para levantarse cada día a las 7 de la mañana, merece, ciertamente, ese reconocimiento a su labor desempeñada durante tantos años, de forma callada y sencilla, pero con el convencimiento de que estaba prestando un servicio a sus hermanos.

III.- Nova Casa religiosa a Es Castell

1.- Carta de presentació

Amb aquesta carta voldríem presentar-nos, comunicar-vos la nostra raó de ser i posar-nos al vostre servei.

Som un grup de quatre germanes carmelites que de poc ençà, responnent a la crida conjunta que la parròquia del Roser i la diòcesi de Menorca han fet a la nostra Congregació, ens hem establert en aquest poble de Es Castell, d'on fa disset anys vam tancar la casa i escola que teníem.

Després d'una etapa de reflexió i discerniment, la nostra comunitat provincial, atenta als signes dels temps i prioritzant la presència encarnada de les germanes en el àmbits socials més desfavorits i necessitats d'evangelització, va decidir en assemblea capitular atendre en la mesura de les seves possibilitats la petició que se'ns feia. I aquí som, disposades a continuar la feina ja centenària de les carmelites missioneres a Es Castell, obertes, des de la fidelitat a Jesucrist, a l'Església i al nostre propi carisma, a les noves necessitats que els canvis socials han provocat.

El nostre camp d'acció professional serà, bàsicament, el de l'ensenyament, el sanitari i el de l'assistència social. Aquest treball el realitzarem no a partir d'institucions pròpies, sinó des de les instàncies cíviques, públiques o privades, i el complementarem col.laborant en la pastoral de la parròquia. I tot açò ho volem viure des d'una comunitat de religioses que pregunten, comparteixen amb simplicitat i mútuament s'ajuden i estimulen.

Ja que la nostra missió s'enmarca en la Missió de l'Església us convidam, com a directament vinculats i compromesos amb ella, a compartir i celebrar amb nosaltres des de la pregària aquesta nostra presència en la comunitat diocesana de Menorca. L'Eucaristia, presidida pel Sr. Bisbe, amb la que inaugurarem la nova fundació de carmelites a Es Castell serà diumenge, dia 20 d'octubre, a les 11 del matí. Després, la germana provincial, Ma. Jesús Zabalza, i el Sr. Rafel Oléo faran una presentació del Pare Palau, el nostre fundador, i la presència de les carmelites a Menorca. Ens ajudarà la vostra participació.

La nostra casa, carrer Victori, 63, és la primera que es troba entrant al poble i la darrera que es deixa en sortir. Aquest fet ens farà pre-

sent la nostra vocació d'hospitalitat i fidelitat a aquést poble que volem servir.

Us saludam ben cordialment.

Mª Isabel Olaíz

Mª Sagrario Sánchez

Mª Teresa Espés

H. Catalina Anglada

2.- Crònica de la Inauguració oficial

En un clima sencillo, fraterno, alegre y popular, las Hermanas Carmelitas Misioneras iniciaron su nueva presencia en Es Castell, el 20 de octubre, domingo del DOMUND.

La eucaristía, acto central de la jornada, fue presidida por el Sr. Obispo y concelebrada por diez sacerdotes. El Vicario General, D. Rafael Oléo, al iniciarse la celebración leyó el documento episcopal en el que se autoriza a la Congregación de Carmelitas su establecimiento en la Diócesis. A continuación D. José Manguán, párroco del pueblo, dió la bienvenida a las hermanas, deseando un feliz retorno y, después de analizar los principales cambios experimentados en el pueblo, animó a no quedar indiferentes ante la nueva situación y a buscar entre todas alternativas pastorales válidas hoy. En la homilía, el Sr. Obispo resaltó el significado de las Carmelitas Misioneras, síntesis de contemplación y acción.

El ofertorio tuvo una fuerte carga simbólica. La hermana provincial presentó las cuatro religiosas que formaban la comunidad y cada una de las hermanas expresó simbólicamente la tarea a realizar. También una representación de la parroquia ofreció sus dones y símbolos de acogida.

Se notó la presencia en la eucaristía de grupos de laicos de diversas poblaciones que se sienten vinculados a las Carmelitas y de exalumnas del antiguo colegio que regentaban en Es Castell. La participación fue muy activa durante toda la celebración, especialmente en las plegarias y cánticos, animados éstos por el grupo polifónico coral de la Parroquia.

Después de la eucaristía y, ocupando la vía pública contigua a la iglesia, continuó la fiesta. Saludos, recuerdos, bailes y cantos a cargo del Grupo Folklórico de la Asociación de Vecinos y de una hermana carmelita, y un fraternal ágape.

El acto final estuvo a cargo de la H. Provincial, Mª Jesús Zabalza, que presentó la figura del fundador de la Congregación, el P. Francisco Palau, hombre luchador y gran amante de la Iglesia, y de D. Rafael Oleó, que disertó sobre la presencia de las Carmelitas Misioneras en Menorca.

3.- Conferència: FRANCISCO PALAU, FUNDADOR DE LAS CARMELITAS MISIONERAS

Mi primera palabra es de gratitud:

- Un saludo agradecido a nuestro querido Obispo Antonio por solicitar de la Congregación nueva presencia en la Iglesia de Menorca, Iglesia particularmente querida para las Carmelitas Misioneras.
- Nuestro agradecimiento, también, a D. José Manguán, Párroco de este pueblo de Es Castell que, como el “amigo importuno del evangelio” ha llamado a las puertas de la Provincia, arrancando la aceptación y el envío de cuatro Hermanas.
- Por último, nuestra gratitud hoy para todos vosotros amigos y habitantes de este pueblo que no abris generosamente vuestra casa y nos acogéis con tanto calor y afecto. Hago extensiva la gratitud a todos los que nos acompañáis y celebráis con nosotras el gozo del retorno. ¡Que el Señor bendiga esta misión!

Me dicen que deseáis conocer a las Carmelitas Misioneras y a su Fundador un poco más. Es una bonita oportunidad. Celebramos los 125 años de su paso por la isla en donde recordamos un significativo hecho personal y vocacional: el descubrimiento de su misión en la Iglesia y desde la Iglesia.

Las Carmelitas Misioneras somos una presencia de Iglesia que tiene su origen y su fuente en la persona y experiencia de nuestro Fundador P. Palau.

En el siglo XIX el Espíritu tomó nombre personal en Francisco Palau. Un hombre de los muchos hombres y mujeres grandes del siglo pasado y, de los pocos que pasan a la historia dejando tras sí “seguidores”, Familia.

El contexto histórico familiar y geográfico le configura. Realmente es un hombre de su tiempo:

- de hogar sencillo, niñez normal, ambiente de trabajo y de re-

cia fe, de nobleza de alma y de esfuerzo. Catalán de temperamento.

— La historia de su tiempo se define como época de revoluciones: filosóficas, políticas, sociales, antirreligiosas siempre. Se busca un estado nuevo en donde no cabe lo viejo. La Iglesia está atacada, perseguida. Francisco está formado en este contexto, salpicado por estas ideologías, desafiado por esta historia. Se siente comprometido con su momento y aparece como profeta de la Iglesia que se va a alumbrar. Tiene un mucho revolucionario a lo evangélico.

Como muchos jóvenes entra en el Seminario. A los pocos años decide pasar al Carmelo. Este hecho es el primero que conocemos con opciones propias y determinadas, contaba 21 años. Sus expresiones son fuertes: “no ignoraba yo el peligro apremiante a que me exponía”, “me comprometí”, “ni un momento vacilé en contraer obligaciones” (Vida Solitaria). Se sentía persuadido de que para vivir en el Carmen sólo necesitaba de una cosa, la vocación.

A partir de ahí toda una odisea de historia personal: vista desde fuera señalamos algunas secuencias:

- es sacado del convento en el año 1835.
- en 1836 se ordena de sacerdote en otra diócesis, Barbastro.
- sigue de carmelita en situaciones poco normales, sin convento, sin coro, sin comunidad.
- exclaustro busca mil formas de servir a la Iglesia, “misionero apostólico”, párroco, capellán.
- pasa a Francia y ayuda a los compatriotas emigrados durante 11 años.
- trabaja denodadamente en Barcelona creando la “Escuela de la Virtud” hasta que le arrancan de las manos cuatro años más tarde.
- en 1854 es expulsado a Ibiza y saborea durante seis años la soledad del exilio.
- en 1860 regresa a Barcelona celebrando la libertad: apóstol incansable desde todos los frentes (predicador, catequista, escritor, exorcista y fundador) y contemplativo incansable.
- amanecía a la vida nueva en Tarragona en 1872.

No es pasión afirmar que fue el Carmelita más emprendedor y creativo del siglo XIX.

El perfil interior de Francisco está marcado por su vivencia eclesial de forma rica y unitaria. En él solo hay una realidad envolvente. La

descubre progresivamente, “poco a poco” —nos dirá—, hasta convertirse en su pasión, su vocación, su amor: la IGLESIA.

Por ella lucha incansablemente; a ella busca desde la niñez. Su vida es una historia de búsqueda, “incansable buscador”: “fui al Carmelo por si te encontraba...”; “la busqué dentro y fuera de mí”; “por fin, pasados cuarenta años en busca de ti te encontré” (Mis Relaciones).

El año 1860 es el momento de luz, de ENCUENTRO, de revelación; tenía 49 años. Este momento será cima, será referencia, será foco. Se ha engendrado en la soledad contemplativa del Vedrá —Ibiza—, donde el mar hace eco a la plegaria, pero se va a expandir en la tierra de la Iglesia y del mundo.

Este año es clave para él y para el Carmelo que de él brotó. Lo es muy entrañablemente para Menorca, porque fue aquí en la Catedral de Ciudadela, después de predicar una novena, en la Capilla del Sagrado Corazón, cuando la COSA buscada, amada y servida se le da a experimentar con “tan alta noticia”, “tanta grandeza” y quedó “tan afectado a ella que la vida se le hacía insoportable” (Mis Relaciones).

Es entonces cuando descubre su MISION, su camino; es entonces cuando se le abrazan los dos amores: Dios y los prójimos. Hacía muchos años que la conocía —a la Iglesia— pero, ahora esa Iglesia en velos, en sombras se presenta en luz y grandeza, misterio universal, Cuerpo Místico, objeto de contemplación; motivo de lucha y lugar de comunión: grande y chica, bella y pecadora, Cabeza y miembros.

Es ahí, en esa experiencia interior, donde brota el carisma del Fundador y la necesidad de vivir siempre de y para la Iglesia.

Es aquí, en Menorca, donde sus primeras seguidoras, Hermanas nuestras en el año 1861 plantaron la tienda del incipiente Carmelo Misionero. Es aquí, en Ciudadela, la Jerusalén del Carmelo, de donde el Espíritu las envió —como en los Hechos— a Ibiza, a Barcelona, a toda España y hasta los confines de la tierra.

Las Carmelitas Misioneras de todos los tiempos somos ese camino de evangelio que prolonga la vida y el espíritu de aquel Carmelita enamorado de la Iglesia a la que amó y sirvió con todas sus fuerzas.

Las Hijas del Padre Palau extendidas por cuatro continentes, y presentes en 22 países, somos el carisma palautiano en la historia de hoy y en el hoy de la Iglesia.

Como Carmelitas queremos mantener viva toda la fuerza contemplativa que caracteriza la espiritualidad del Carmelo y que asumió nuestro Fundador. Como Misioneras deseamos caminar con los ojos abiertos y los pies ágiles para responder a las urgencias y necesidades de la Igle-

sia. Los cauces de nuestro servicio eclesial pueden ser múltiples: promoción humana, evangelización, catequesis, educación, sanidad... pero, desde cualquier plataforma lo que nos preocupa es ser FRATERNIDAD que testimonie y ayude a los hombres a descubrir el sentido trascendente de la vida, el valor de la interioridad y de la comunión con Dios, buscado desde la oración.

Ojalá que en Es Castell no tengamos necesidad de explicaros como somos y como vivimos las Carmelitas Misioneras. Espero que la vida de las Hermanas sea transparente para que podáis venir donde ellas y ver cómo viven.

Mª JESÚS ZABALZA

4.- Conferència: PRESENCIA DE LES CARMELITES A MENORCA

El segle XVIIIè es caracteritza a Menorca per les anomenades dominacions britàniques amb tot el seguit d'enfrontaments motivats per les diferents confessions: protestants els anglesos i catòlics els menorquins, ambdós pobles intransigents moltes vegades en llurs relacions.

La religiositat dels menorquins s'afavorí, i certament augmentà, degut a tres missions generals que a tota l'illa van fer els pares Pauls de la Ciutat de Mallorca i, més encara, pel fet de reerigir l'any 1795 el Bisbat de Menorca.

Més tard, Menorca va seguir, més o menys d'aprop, les diverses vicissituds que caracteritzen la primera meitat del segle XIXè a Espanya: les més notables, pel que fa referència a Menorca, van ésser: l'any 1835, l'exclaustració dels frares de 7 convents menorquins; un aire sectari, molt viu en alguns sectors, que va culminar en l'esclat de la revolució de 1868, i la penúria i detriment del prestigi de la clerecia. En el camp econòmic-social es va produir la supressió dels antics gremis, que fins llavors havien regularitzat el treball amb normes basades en l'esperit cristià, i d'altre banda, van aparèixer les primeres indústries, introduïnt una nova forma de treball, fins aleshores quasi sempre unifamiliar.

Dins aquest ambient es mouen els cristians menorquins, amb una religiositat arrelada en el poble, però grans sectors són poc formats i són rutinaris més bé en les seves pràctiques religioses. Es feia necessària una més profunda instrucció i formació religiosa, sobretot del jovent.

A Menorca sols hi havia, llavors, dos Monestirs, les Concepcionistes de Maó i les Clarises a Ciutadella, tots dos de vida contemplativa; hi mancaven religioses de vida activa. A finals del s. XVIII és suprimit l'Hospital servit per religiosos Antonians a Ciutadella, i sols hi resten els Hospitals de les principals poblacions de l'illa atesos per gent assalariada i poc instruïda. Com a conseqüència succeeix que l'assistència hospitalària esdevé deficient i les persones malaltes i velles, pobres i sense família que els vulgués cuidar, romanien totalment desateses, sinó abandonades.

Aquest era el context socio-econòmic-polític que es respirava a Menorca quan hi arribà el P. Palau a predicar; davant el sagrari de la Catedral, el Novembre de 1860, reb una llum enmig de la fosca de les contrarietats, quan semblava que Déu callava i deixava que el zelós fundador treballàs i decidís tot sol.

I cert, no li mancaven dificultats de tota mena:

- Algunes religioses no acabaven d'acomodar-se a l'esperit del P. Palau, per la gran penúria que sofrien;
- certes persones estranyes a la Congregació pretenien desviar les monges cap a altres finalitats;
- també les hi faltava estabilitat: recordem que les primeres Carmelites de Ciutadella, només en el primer decenni de la seva existència, van residir successivament en cases pobres dels carrers de St. Jeroni, d'Isabel II, del Príncep, de St. Onofre, del Bisbe i de St. Cristòfol, perquè vivien a casa molt pobra eren anomenades "monges de porxo". No varen trobar estatge adequat fins després de l'any 1899, quan van rebre la casa on actualment viuen.

Però amb la cura fidel del P. Palau, mentre visqué, i l'ajut paternal del Bisbe Mateu Jaume, l'institut religiós, aquí nat en tan humils condicions, va anar creixent i arrelant i multiplicant-se i estenent-se a Menorca: l'Escola de Maó, l'Hospital de Alaior, el Col·legi d'es Castell... Fins i tot va funcionar per algú temps un noviciat a Fornells.

L'any 1879 el Bisbe D. Manuel Mercader transforma les comunitats carmelitanes de l'illa en una Congregació diocesana de Menorca i per a Menorca, donant-lis les Constitucions que ell mateix redactà. Però després de la mort del Bisbe Mercader (20 de Febrer del 1890), la Congregació de Carmelites de Menorca duu una vida precària, no tenen vocacions; per aquest motiu les Carmelites volen unir-se al tronc que eren les de Barcelona, i ho assoleixen a principis de l'any 1897.

Aquest mateix llibret citat abans "Constituciones y normas com-
Durant tots aquests darrers anys les Carmelites han treballat sense fer ufana, com a dones del poble, senzilles i servicials; no sé si s'ha produït cap fet que surti de lo normal. Un professor, d'aquell temps, que ensenyava urbanitat, un dia deia als seus alumnes: mirau, la millora olor és no fer cap olor. Tal volta lo més extraordinari de les Carmelites és no haver fet res d'extraordinari, sinó lo ordinari fet amb amor, esperit de germanes de la gent, al costat dels malalts, moribunds, fillets i filletes a les escoles de la seva Menorca.

No fa gaire temps, per manca de personal, penosament i amb llàgrimes als ulls es van tancar les cases de Maó, Alaior i Es Castell; sols restà la de Ciutadella, per haver estat el bressol de la Congregació.

Ara tornau a Es Castell, és a ca vostra que tornau. I és pensant en el futur, en el Regne que es construeix que reempréneu la vostra estada enmig d'aquest poble tan hermós. Les circumstàncies de la primera estada han canviat.

Ara tot l'aire de Menorca és diferent: el procés de modernització, amb les resistències d'uns i les inquietuds d'uns altres, va entrant i ja ens són familiars els fenòmens de la secularització, paternitat i obediència responsables, llibertat, esperit crític, col·legialitat dels bisbes, separació de l'Església dels poders polítics, per dir qualque exemple; els continguts d'aquests conceptes se van obrint camí, assaonant la mentalitat dels menorquins.

El fet del Concili Vaticà II i la, encara tendra democràcia espanyola, ens van fent, volguem o no, més tolerants.

"L'Església menorquina contemplant el missatge evangèlic i l'home d'avui va optar per una pastoral d'evangelització"; evangelització que hem de realitzar escollint la pobresa; entenem que l'Església serà pobra segons l'Evangeli de Jesús, quan els qui la formam, haurem elegit personalment ser-ho. Però també s'hi ha de fer la comunitat diocesana en quant apareix com a institució.

Així, idò, les nostres comunitats s'han d'esforçar per posar en pràctica, i de comú acord, una pedagogia concreta en la reflexió de la Paraula de Déu en quant il·luminadora de tota la nostra vida; la pedagogia del "compartir" i del "servir", pròpies de l'Evangeli i radicalment distintes de la de l'acaparament, la competitivitat, i el luxe personal que propaga a tot arreu i d'una manera suggestiva la nostra societat capitalista. Així, una nova escala de valors dóna pas a un estil més conjuntat: el de la comunicació de béns i el de l'atenció a la persona". (Consell diocesà de Pastoral).

A un llibret, que totes les Carmelites ténen i que es titula "Consti-

tuciones i normas complementarias de las Carmelitas Misioneras" publicat l'any 1983 a Roma, al nombre 2, diu (ho traduec del castellà) "Cridades per l'Esperit Sant (ses monges) amb una vocació especial a viure en plenitud la gràcia del baptisme i a formar una comunitat en el nom del Senyor, ens comprometem a seguir de més prop a Jesucrist verge, pobre i obedient per consagrar-nos a Déu i proclamar la bona nova del Regne" (fins aquí el text).

Tot lo que les Carmelites misioneres són i fan: la gràcia de la vocació, viure en comunitat és per a seguir més de prop Jesús.

I si ens demanàssim perquè Jesús va ser verge, pobre i obedient... sols trobariem una resposta: per salvar-nos i per oferir-nos un projecte d'home, però concretant més encara hauriem de dir perquè la causa dels pobres surti airosa. "L'Esperit del Senyor damunt de Mí... m'ha enviat a evangelitzar els pobres". Jesús canvia l'orde establert, l'inverteix, el revoluciona: "el qui vulgui ser el primer ha de ser el darrer" — "El Fill de l'home ha vingut no a ser servit sinó a servir i entregar la vida". Conservar la vida es perdre-la, perdre la vida pel Regne és trobar-la per sempre.

L'acció, la presència cristiana apostòlica duu en la seva entranya aquesta subversió, aquest canvi de mentalitat i d'actituds.

Es en els pobres on es fa present, són els pobres el mateix Crist.

El seguiment de Crist (vosaltres, misioneres, ho voleu fer de més aprop) és seguiment dels pobres.

L'accés al Crist real no consisteix en sebre com és Ell, sinó com creure en Ell i en quins llocs històrics ens permeten fer real lo que coneixem d'Ell. A Crist s'el troba allà on és. Es per açò que es repeteix la seva presència en la litúrgia, en l'Església, en les comunitats de fe que en donen testimoni. Però hi ha altres llocs de trobada del Crist: un és la història: en aquest desig dels homes per la seva total salvació, en les conquestes que logren els homes a través d'una activitat realitzada en l'amor.

Després també, i sobretot, Crist es troba en els pobres; seguirem de més aprop a Crist, com més ens apropem als pobres. I es tanquen les portes de trobada de Jesús, quan els marginam i els oprimim, llavors hi ha un refuament del do de la pau del Senyor, encara més, hi ha un refuament del mateix Crist. El fonament bíblic d'aquestes afirmacions es el cap. 25, 31-46: "vaig tenir fam, set, estava nu... tot lo que vau fer per un d'aquests, per petit que fos, a Mí m'ho vàreu fer".

Coneixent els pobres coneixem a Crist,
seguint als pobres seguim a Crist.

Aquest mateix llibret citat abans "Constituciones y normas complementàries" en el nombre tres diu que la vostra vida religiosa (les de les Carmelites Missioneres) ha de tenir una atenció preferencial als pobres".

Els pobres són un lloc teològic, és a dir, són un lloc on coneixem Crist revelat en ells i per ells mateixos.

Però tal volta hauriem d'anar més enllà de lo que diuen els teòlegs: en els pobres hi trobam la mateixa vida de Crist.

Hom pensa, cert, que els hi hem de dur la bona nova als pobres, però ¿seria del tot equivocat dir que els pobres, ells mateixos són evangeli; ells són bona nova per a nosaltres? són ells que ens evangelitzen?

Tota ella creients hem d'escoltar els pobres, escoltant-los aprenim a ser més seguidors de Crist: vosaltres, Carmelites, seguireu més d'aprop seguint-los.

Tota l'Església de Menorca pensa que vosaltres Carmelites Missioneres, retornant a Es Castell, veniu a trobar Crist, veniu a seguir de més prop a Crist aquí i ara aquí és l'història i la geografia i ara que són els pobres.

Carmelites: Moltes gràcies pel testimoni del vostre seguiment real i encarnat de Crist a Es Castell.

Rafael Mª Oléo

(Es Castell, 20.10.85)

INFORMACIÓ DIOCESANA

ACTIVITATS DEL SR. BISBE

Mes d'octubre.

2.— Presideix el Consell del Presbiteri del mes d'octubre, a cal Bisbe. Al capvespre, visita els seminaristes que fan exercicis espirituals, al Santuari de El Toro. Els celebra l'Eucaristia i sopa amb ells.

3.— Rep visites. Al capvespre, presideix la inauguració del curs al Seminari diocesà, amb l'Eucaristia i l'acte acadèmic.

4.— Al capvespre, és a Maó on rep visites i després concelebra l'Eucaristia a la parròquia de Sant Francesc. Es reuneix amb els dirigents de Càritas diocesana.

5.— Al matí, assisteix a una reunió de dirigents dels equips matrimonials de la Mare de Déu, a Ferreries.

6.— A migdia, concelebra l'Eucaristia a la Catedral Basílica, per la festa de la Mare de Déu del Roser, titular de la parròquia. Assisteix també a la reunió de matrimonis, dels equips de la Mare de Déu que es celebra al Seminari, concelebrant també l'Eucaristia.

7.— Rep visites. Al capvespre, assisteix, a "Antígona", a la presentació d'un disc de la cantant Núria Feliu.

8.— Rep visites.

10.— Al capvespre, és a Maó, on rep visites.

11.— Rep visites. Al vespre, va a Maó per a la inauguració del Curset per a catequistes que té lloc al Col·legi Sant Josep. A l'església de la Concepció dirigeix una allocució als catequistes assistents al curset.

12.— Assisteix al Curset per a catequistes. A migdia, va a visitar un sacerdot malalt.

13.— Conclusió del curset per a catequistes, amb la concelebració de l'Eucaristia, a la parròquia de la Concepció. A migdia, va a dinar amb els pares i germans d'un seminarista de Maó.

14.— Es a Palma de Mallorca, on assisteix a la primera reunió de la Comissió mixta Església-Govern autònom, sobre el patrimoni cultural de l'Església.

15.— Rep visites.

16.— Rep visites, entre elles les d'un jove africà que ha vingut per a la Jornada del DOMUND.

17.— Rep visites i dina a El Toro, amb dos joves africans vinguts per la Jornada del DOMUND.

18.— Al vespre, és a Maó, on participa en una taula rodona, sobre el Congrés d'evangelització, organitzada per l'Escola de Teologia.

19.— Participa a la taula rodona, organitzada per l'Escola de Teologia, que es té al Seminari, a Ciutadella, al capvespre. Després, administra el sagrament de la confirmació a un petit grup, en la parròquia de Sant Francesc, a Maó.

20.— A les 10 del matí, dirigeix unes paraules de salutació i animació als assistents a la Trobada que es celebra al santuari de El Toro, organitzada per la Càritas interparroquial de Ciutadella. A les 11, concelebra l'Eucaristia i assisteix al altres actes que es celebren a la parròquia de Es Castell, amb motiu de la inauguració i començament de la nova casa i de la comunitat de religioses Carmelites Missioneres, que tornen a establir-se a dita parròquia. Al capvespre concelebra l'Eucaristia a El Toro, com a conclusió de la Trobada de Càritas Interparroquial de Ciutadella.

21.— Al matí, visita les obres que es fan a la parròquia de Sant Esteve, ja a punt d'acabar.

22.— A migdia, es reuneix a Maó amb l'equip director del Full Dominical.

23-24.— Es a Madrid, on participa a la reunió del Consell d'Economia de la Conferència Episcopal espanyola.

ESCOLA PER A CATEQUISTES A MAÓ

Els dies 11, 12 i 13 d'octubre, ha tingut lloc al Col·legi de Sant Josep de Maó, l'Escola de Catequistes organitzada per la Delegació de Catequesi de la Diòcesi de Menorca. Ajudats per un equip de professors de Catalunya i de Mallorca, els catequistes han assistit a aquesta Escola en

nombre de 220, provinents de totes les parròquies i centres de Catequesi de la nostra illa. L'Escola estava dividida en sis grups o cursos que abarcaven: un curset bàsic de formació de catequistes; un altre sobre l'ús de la Bíblia a la Catequesi; sobre Catequesi especial per al desenvolupament de la personalitat del deficient; un altre era: el llenguatge audiovisual; i també la simbologia com a expressió de la fe i de les celebracions, per acabar amb el que rallava de la vida de grup i catequesi.

Després de la pregària inicial, celebrada cada dia a la parròquia de La Concepció, començava l'explicació i els exercicis corresponents, per acabar el diumenge a les 5 del capvespre, amb una gojosa celebració de l'Eucaristia, presidida pel Bisbe, qui també s'ha fet present els altres dies a l'Escola.

Com a final, hi ha hagut una posada en comú per explicació de la feina feta, per part dels professors i de qualque alumne de l'Escola.

Hem preguntat a una catequista de Maó que ens digués qualque cosa sobre el curset. I ens ha respost: "M'ha agradat moltíssim i he disfrutat molt. He après moltes coses noves i la convivència ha estat molt polida. Jo invitaria a tanta de gent que podrien fer feina en aquesta tasca en la qual ens hem compromès".

I na Carme Ferrer, professor del curset de Bíblia, s'expressava dient que hem intentat descobrir que atracar-nos a la Paraula no és difícil, tant sols és necessari un esforç personal i un treball en grup".

Desitjam que aquesta Escola de Catequesi doni fruit per a uns catequistes de cada vegada més preparats, formats i plens d'il·lusió i de ganes pe dir el missatge cristià als nostres joves i adults, perquè, tal com deia el Bisbe en la seva homilia "aquest missatge cristià sigui cercat, ben acollit i seriosament aprofundit".

CURSET D'APROFUNDIMENT EN LA FE

Ha tingut lloc aquest curset, organitzat pel Moviment de Joves cristians, a la Casa d'Espiritualitat de El Toro, els dies 26 i 27 d'octubre. Són uns 60 els joves que hi participen qui provenen principalment de Ciutadella i de Maó. A l'estil de la revisió de vida, el curset, reunit en grups, estudià un primer punt sobre "la nostra realitat", per passar després a jutjar baix el títol "El meu ésser creient", per acabar amb l'actuar sobre "la militància cristiana".

Aquest curset d'aprofundiment ha donat ocasió i oportunitat de conèixer més Jesús i el seu Evangeli i vol ser un punt de partida d'un camí obert al futur dels nostres joves.

JORNADA DELS EQUIPS DE LA MARE DE DÉU

El diumenge dia 6 d'octubre, al Seminari diocesà, a Ciutadella, es va celebrar una jornada de trobada de matrimonis, organitzada pels Equips de la Mare de Déu, de Menorca. Duien el pes de l'organització el matrimoni de Ferreries que presideix aquesta Associació, ajudats pel Consiliari d'aquests equips a Barcelona, Mn. Agustí Viñas i la parella Josep Ma. i Marili Trullàs. Els temes foren una xerrada sobre "el compromís joiós de la parella en el grup" i una altra sobre "la dinàmica de la parella dintre del grup, dificultats que presenta". Van assistir-hi prop d'un centenar de parelles procedents de Ferreries i qualcuna de Ciutadella, Alaior i Maó. El Sr. Bisbe es va fer present a una xerrada i després concelebrà l'Eucaristia, dirigint una homilia apropiada a la Trobada.

DOS JOVES AFRICANS ENTRE NOSALTRES

Amb motiu de la jornada mundial de la propagació de la fe (DOMUND), han estat entre nosaltres, durant una setmana, dos joves cristians africans, un del Camerún i un altre d'Angola que han anat visitant diverses parròquies, col·legis i grups. Van estar també visitant el Santuari de la Mare de Déu del Toro on van poder veure i saludar el Sr. Bisbe amb el qual van dinar després.

DEL PODER CIVIL

Acord sobre assistència religiosa catòlica en Centres Hospitalaris Públics

En el marco jurídico de la Constitución, que garantiza la libertad ideológica, religiosa y de culto de los individuos y las comunidades, y en cumplimiento de lo convenido en el Artículo IV, 2), del Acuerdo entre el Estado Español y la Santa Sede sobre Asuntos Jurídicos de 3 de enero de 1979, los Señores Ministros de Justicia y Sanidad y Consumo y el Señor Presidente de la Conferencia Episcopal Española, debidamente autorizado por la Santa Sede, han concluido el siguiente Acuerdo:

Artículo 1.— El Estado garantiza el ejercicio del derecho a la asistencia religiosa de los católicos internados en los centros hospitalarios del sector público (INSALUD, AISNA, Comunidades Autónomas, Diputaciones, Ayuntamientos y fundaciones Públicas).

La asistencia religiosa católica se prestará en todo caso con el debido respeto a la libertad religiosa y de conciencia y su contenido será conforme con lo dispuesto en el Artículo 2 de la Ley Orgánica 7/1980, de 5 de julio, sobre Libertad Religiosa.

La asistencia religiosa católica en los Hospitales militares y penitenciarios queda igualmente garantizada y se regirá por sus normas específicas.

Artículo 2.— Con esta finalidad, en cada centro hospitalario de los mencionados en el Artículo precedente, existirá un servicio u organización para prestar la asistencia religiosa católica y atención pastoral a los pacientes católicos del centro. Este servicio estará también abierto a los demás pacientes que, libre y espontáneamente, lo soliciten.

Igualmente, podrán beneficiarse de este servicio u organización, los familiares de los pacientes y el personal católico de los pacientes del centro que lo deseen, siempre que las necesidades del servicio hospitalario lo permitan.

Para la mejor integración en el hospital del servicio de asistencia religiosa católica, éste quedará vinculado a la Gerencia o Dirección General del mismo.

Artículo 3.— El servicio de asistencia religiosa católica a que se refiere este Acuerdo, dispondrá de los locales adecuados, tales como capilla, despacho y lugar para residir o en su caso pernoctar, y de los recursos necesarios para su prestación.

Artículo 4.— Los capellanes o personas idóneas para prestar la asistencia religiosa católica serán designados por el Ordinario del lugar, correspondiendo su nombramiento a la Institución titular del centro hospitalario, previo cumplimiento de los requisitos legales y reglamentarios aplicables, según la relación jurídica en que se encuentre el capellán.

Los capellanes cesarán en sus funciones por retirada de la misión canónica o por decisión de la Institución titular de centro hospitalario, de acuerdo con las normas de régimen interno del mismo. En todo caso, antes de proceder al cese, éste deberá ser comunicado al Director del centro hospitalario o al Ordinario del lugar, según proceda.

También cesarán los capellanes por propia renuncia, por rescisión del contrato laboral, o como consecuencia de expediente disciplinario en su caso.

Cuando, en razón de las necesidades del centro hospitalario, esta asistencia religiosa deba estar a cargo de varios capellanes, el Ordinario del lugar designará entre ellos al responsable de la misma.

Artículo 5.— Las personas que presten el servicio de asistencia religiosa católica desarrollarán su actividad en coordinación con los demás servicios del centro hospitalario. Tanto éstos como la Dirección o Gerencia les facilitarán los medios y la colaboración necesarios para el desempeño de su misión y, en especial, las informaciones oportunas sobre los pacientes.

Artículo 6.— Corresponderá al Estado, a través de la correspondiente dotación presupuestaria, la financiación del servicio de asistencia religiosa católica. El Estado transferirá las cantidades precisas a la Administración sanitaria competente.

Artículo 7.— Para establecer la necesaria relación jurídica con el personal del servicio de asistencia religiosa católica, las distintas Administraciones públicas competentes en la gestión de centros hospitalarios podrán optar, bien por la celebración de un contrato laboral con dicho personal, bien por la celebración de un contrato de servicios con el Ordinario del lugar, todo ello de conformidad con las condiciones establecidas en el presente Acuerdo.

Los capellanes tendrán los derechos y obligaciones que se deduzcan de la relación jurídica existente, en las mismas condiciones que el resto del personal de los respectivos centros hospitalarios.

En caso de celebrarse contrato de servicios con el Ordinario del lugar, el personal religioso será afiliado al Régimen Especial de la Seguridad Social del Clero.

Artículo 8.— La apertura y el cierre de centros hospitalarios del sector público llevará consigo el establecimiento o la supresión, en su caso, del servicio de asistencia religiosa católica, con el personal, recursos y locales correspondientes.

Artículo 9.— Dentro del marco establecido por el presente Acuerdo, las Instituciones titulares de los diversos centros hospitalarios podrán concertar con las Autoridades eclesiásticas católicas competentes, la forma y los términos de una regulación detallada de la asistencia religiosa católica.

En todo caso, las disposiciones del presente Acuerdo serán recogidas en los Reglamentos y normas de régimen interno de todos los centros Hospitalarios del sector público.

Disposición transitoria.— Se respetarán las situaciones y los derechos adquiridos de los actuales capellanes de los centros hospitalarios del sector público a los que refiere el Artículo 1. En todo caso y en cualquier momento, estos capellanes podrán acogerse a la presente regulación.

Disposición final.— El presente Acuerdo entrará en vigor el día 1 de Enero de 1986.

Madrid, veinticuatro de julio de 1985

El Presidente de la Conferencia

El Ministro de Sanidad

El Ministro de Justicia   Episcopal Española

y Consumo

Fernando Ledesma   **Gabino, Az. de Oviedo**

Ernesto Lluch

ANEJO I

El número mínimo de capellanes encargados de prestar la asistencia religiosa católica en cada centro hospitalario público, guardará relación con el tamaño del mismo según los siguientes criterios:

Hasta 100 camas :	1 capellán a tiempo parcial.
De 100 a 250 camas :	1 capellán a tiempo parcial.
	1 capellán a tiempo parcial.
De 250 a 500 camas :	2 capellanes a tiempo pleno y
	1 capellán a tiempo parcial.
De 500 a 800 camas :	3 capellanes a tiempo pleno.
Más de 800 camas :	De 3 a 5 capellanes a tiempo pleno.

ANEJO II

Para la retribución de los capellanes de los centros hospitalarios públicos encargados de prestar la asistencia religiosa católica, se fija por parte de la Administración Pública la cantidad de 1.190.000 ptas. anuales, distribuidas en 14 pagas o mensualidades de 85.000 ptas. Dicha retribución se actualizará anualmente de acuerdo en los índices de subida salarial de los empleados de dichos centros hospitalarios.

ANEJO III

No obstante lo dispuesto en el Artículo 6, la obligación financiera relativa al servicio de asistencia religiosa católica seguirá correspondiendo a las Entidades que sean actualmente titulares de los centros hospitalarios públicos. En los centros hospitalarios que sean creados en el futuro por las Comunidades Autónomas, Diputaciones, Ayuntamientos y Fundaciones Públicas, la financiación del servicio de asistencia religiosa católica corresponderá a las Entidades fundadoras.

ORDRE MINISTERIAL COMUNICADA, REGULANT EL SERVEI MILITAR DE CLERGUES I RELIGIOSOS

De conformidad con la Ley 19/1984, de 8 de junio, del Servicio Militar y con el Acuerdo de 3 de enero de 1979, suscrito entre la Santa Sede y el Estado Español sobre asistencia religiosa a las Fuerzas Armadas y Servicio Militar de clérigos y religiosos,

DISPONGO:

Artículo 1.— Los clérigos y religiosos están sujetos a las disposiciones generales de la Ley 19/1984, de 8 de junio, del Servicio Militar.

Artículo 2.— Los seminaristas, diáconos y religiosos no profesos serán sometidos a las operaciones de reclutamiento determinadas por la Ley para todos los españoles.

Artículo 3.— Los seminaristas, postulantes y novicios podrán acogerse a las prórrogas de segunda clase por razón de estudios, a las demás establecidas en la legislación vigente por otras causas, así como a cualesquiera otros beneficios regulados con carácter general.

Artículo 4.— Todos los presbíteros quedarán a disposición del Vicario General Castrense para ser empleados en cualquier destino de las Fuerzas Armadas donde lo requiera el Servicio Religioso, para lo cual recibirán las facultades correspondientes del Vicario General Castrense.

A estos efectos se procederá de la siguiente forma:

a) Por las Cajas de Recluta y, en su momento cuando queden constituidos, por los Centros Provinciales de Reclutamiento se remitirán al Vicario General Castrense, dentro del plazo comprendido entre el 15 de septiembre y el 15 de octubre de cada año, relaciones de presbíteros clasificados como “útiles para el Servicio Militar” y posteriormente, antes del 15 de diciembre, la misma relación anterior, pero incluyendo el resultado del sorteo, todo ello de acuerdo con el formato que se acompaña como Anexo I.

b) Conocidas las existencias de presbíteros y la demarcación territorial que por sorteo les corresponde, el Vicario General Castrense procederá a asignarles destinos en las Unidades, Centros y Organismos de las Fuerzas Armadas, dentro del Ejército y demarcación territorial que, por sorteo, les haya correspondido.

Cuando lo requieran las necesidades del servicio, a juicio del Vicario General Castrense, podrán efectuarse cambios de demarcación territorial e incluso de Ejército, pero no podrá suponer la asignación a un destino dentro de la demarcación territorial que constituya la residencia habitual del mozo. Igualmente se determinará el llamamiento en el que se deberán incorporar a cumplir el servicio en filas.

De todo ello se elevará al Subsecretario de Defensa, a través de la Dirección General de Personal, propuesta razonada para la resolución que proceda.

c) Una vez decididos los destinos, por la Dirección General de Personal se efectuarán las comunicaciones pertinentes tanto a las autoridades y mandos implicados, como al Vicario General Castrense y a las Cajas de Recluta o, en su momento, a los Centros Provinciales de Reclutamiento, con objeto de que procedan a los trámites que sean necesarios.

El período de instrucción en los Centros y/o Unidades de Instruc-

ción los Soldados presbíteros lo realizarán en régimen normal y en el lugar que les corresponda, pero estarán eximidos del manejo directo de las armas de fuego (realización de ejercicios de tiro y servicios y guardias de armas con empleo de ellas).

d) Finalizado el período de instrucción en los Centros y/o Unidades de Instrucción, se realizará un cursillo complementario en el Vicariato General Castrense, que no podrá exceder de quince días, antes de efectuar la incorporación a la Unidad que corresponda.

Artículo 5.— Los diáconos y religiosos profesos no sacerdotes cumplirán el Servicio en Filas con arreglo a las disposiciones de carácter general, incluida la asignación de destinos, vigentes en cada momento, pero desempeñarán cometidos de carácter asistencial (religioso, sanitario, cultural, acción social, etc.) que no sean incompatibles con su estado y serán eximidos, incluso en el período de instrucción, del manejo directo de armas (realización de ejercicios de tiro y servicios y guardias de armas con empleo de ellas).

A estos efectos por las Cajas de Recluta y, en su momento cuando queden constituidos, por los Centros Provinciales de Reclutamiento, se remitirán al Vicario General Castrense, antes del 15 de diciembre de cada año, relaciones de diáconos y religiosos profesos no sacerdotes clasificados "útiles para el Servicio Militar", incluyendo el resultado del sorteo con arreglo al formato del Anexo I.

Por el Vicario General Castrense, a través de la Dirección General de Personal, se dará cuenta a las Autoridades y Mandos que correspondan, de dichas relaciones.

Madrid, 24 de Junio de 1985.

EL MINISTRO DE DEFENSA,

-Narciso Serra Serra-

BIBLIOGRAFIA

“CARTES ALS MEUS CATEQUISTES”

Una nueva publicación del Obispo, Antoni Deig, se ha sumado estos días a las ofrecidas en años anteriores. Titulada “Cartes als meus catequistes”, incluye las comunicaciones semanales, dirigidas por el Obispo a todos los catequistas diocesanos durante el curso anterior, y, además, el texto íntegro de la conferencia que pronunció en la “V Escola d’Estiu per a catequistes 1985”, en Tortosa.

En la presentación, monseñor Deig expresa su deseo de que las ideas transmitidas a través de sus cartas o comentadas en su conferencia, sirvan para animar y estimular a los catequistas en orden a lograr una educación cristiana de los fieles, cada día más efectiva e intensa.

En las 27 cartas, dirigidas semanalmente, el Obispo trató una larga lista de temas, de forma no sistemática, sino coloquial, con su estilo directo claro y preciso. Entre esos temas pueden señalarse un grupo, dedicado a la acción catequética, y otro a la persona del catequista. En el primer grupo se pueden incluir: “Catequesi integral”, “La catequesi, temps perdut?”, “La catequesi es més que una catequesi”, “Catequesi i Litúrgica”, “La catequesi i la pau”, “Inculturació”, “La fe per la paraula”, “Jesús, centre de la catequesi”.

La atención a la persona del catequista constituye el centro de las cartas: “La formació del catequista”, “Feina callada”, “Identitat cristiana”, “Militància cristiana”, “Anar a Missa”, “Confessar-se”, “Pluralisme”, “Escriure i llegir”.

QUE DEMANA L’ESGLÉSIA ALS CATEQUISTES

En la catedral de Tortosa, y en el marco de la “V Escola d’Estiu per a catequistes” el obispo pronunció una conferencia titulada “Què demana l’Església als Catequistes”.

En la introducción, monseñor Deig recordó dos disposiciones eclesiales sobre catequesis vinculadas a la ciudad de Tortosa, una del año 1.429, y otra del año 1.597, correspondiente, la primera a un Concilio Tarraconense, y la otra al obispo Gaspar Punter.

La conferencia se desarrolla en dos partes: "Exigències de l'Església als Catequistes", y "Demandes de l'Església als Catequistes".

Recuerda el Obispo, en la primera parte, las exigencias fundamentales requeridas en todo catequista, fundadas en la naturaleza de su misión eclesial: transmitir la fe recibida. Los catequistas deben ser: cristianos sacramentalmente adultos, convencidos, ejemplares, formados, vivenciales, dotados de misión canónica.

La Iglesia pide a los catequistas: la ilusión por formar cristianos convencidos, tiempo, preparación y estudio, puntualidad y responsabilidad, encarnación e inculturación, generosidad, vida de oración, y alegría.

En el epílogo, el Obispo agradece a todos los catequistas su servicio, y dedicó un recuerdo al doctor Manyà, teólogo tortosino de gran prestigio.

NECROLOGIA

Joan Humbert Al.lés, S.J.

El passat dia 28 de setembre va morir a Bombay (India) el pare Joan Humbert Al.lés, S.J., fill de Maó, on havia nascut el dia 1 de desembre del 1904.

Després d'uns anys d'estudis al Seminari de Ciutadella, va entrar al noviciat de la Companyia de Jesús, a Sarrià (Barcelona). Ordenat de capellà l'any 1938, a Anglaterra, i després de passar un temps a Espanya, va partir cap a l'India, exercint la docència en la Universitat de Sant Francesc Xavier, a Bombay, on ensenyava grec i llatí.

Demanam una oració per la seva ànima i que el Senyor el tengui en el lloc de la llum i de la pau, després del seu servei que ha durat fins als 81 anys de vida.